

10 juli 2025

Oorspronkelijke taal : Nederlands

COI FOCUS

LIBIË

Veiligheidssituatie

Disclaimer:

Dit COI-product is, overeenkomstig de [richtlijnen van de Europese Unie](#) voor de behandeling van informatie over herkomstlanden van april 2008 en de van kracht zijnde wettelijke bepalingen, opgesteld door Cedoca, de dienst die binnen het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS) verantwoordelijk is voor onderzoek naar informatie over herkomstlanden. Het document levert informatie voor de behandeling van individuele verzoeken om internationale bescherming. Het bevat geen beleidsrichtlijnen of opinies en velt geen oordeel over de grond van het verzoek om internationale bescherming.

Dit document, opgesteld binnen een afgesproken tijdbestek, steunt op een zo ruim mogelijke waaier aan zorgvuldig geselecteerde publieke informatie met bijzondere aandacht voor de toetsing en kruiscontrole van de bronnen. Cedoca probeert alle relevante aspecten van het onderwerp van dit COI-product te behandelen, maar de informatie in dit document is niet noodzakelijk exhaustief. Als dit document bepaalde gebeurtenissen, personen of organisaties niet vermeldt, betekent dit niet dat ze niet hebben plaatsgevonden of niet bestaan. Alle gebruikte bronnen krijgen een gedetailleerde bronvermelding.

This COI product was produced by Cedoca, the country of origin information research unit of the Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons (CGRS). It follows the [Common EU Guidelines](#) for processing country of origin information (April 2008) and was drafted in accordance with applicable legal provisions. It aims to provide information for the processing of individual applications for international protection. It does not contain policy guidelines or opinions and does not pass judgment on the merits of applications for international protection.

This report was prepared within an allotted timeframe, using a wide range of carefully selected public information with a constant attention to crosschecking sources. While Cedoca has endeavoured to cover all aspects relevant to the subject of this COI report, the information provided is not necessarily exhaustive. The absence of a specific event, person or organisation from this report should not be taken to imply that the event did not take place or that the person or organisation does not exist. All sources are referenced.

Samenvatting

De huidige institutionele verdeeldheid en het versnipperde veiligheidslandschap vinden hun oorsprong in de politieke en militaire rivaliteit die ontstond tijdens de opstand tegen leider Muammar al-Qadhafi in 2011. Anno 2025 zijn er twee rivaliserende regeringen die elkaars legitimiteit betwisten: een internationaal erkende regering in het westen (Tripoli) en een parallelle regering in het oosten (Benghazi). Beide regeringen zijn in grote mate afhankelijk van de loyaleiteit van machtige gewapende groepen die de feitelijke macht binnen de staat vormen.

De meeste gewapende groepen opereren op lokaal niveau maar kunnen via allianties en netwerken met elkaar verbonden zijn. De militaire coalitie Libyan Arab Armed Forces (LAAF) van Khalifa Haftar is de enige gewapende groep die een volledige regio controleert, namelijk het oosten, centrum en delen van het zuiden.

Na bijna een decennium van opeenvolgende gewapende conflicten werd op 23 oktober 2020 een staakt-het-vuren tussen de westelijke regering en de LAAF afgesloten. Het staakt-het-vuren tussen het westen en het oosten houdt grotendeels stand. Met tussenpozen vinden plaatselijke en meestal kleinschalige gewapende clashes tussen gewapende groepen plaats. Deze confrontaties zijn gelieerd aan hun onderlinge competitie voor politieke en territoriale invloed en/of controle over middelen. De meeste veiligheidsincidenten worden in het westen, meer bepaald het noordwesten, genoteerd omdat het veiligheidslandschap hier meer versplinterd is. Bij deze clashes worden burgers *an sich* niet geviséerd, maar zijn ze in beperkte mate slachtoffer van willekeurige beschietingen of landmijnen en andere oorlogsrestanten.

Summary

The current institutional divisions and fragmented security landscape have their roots in the political and military rivalry that emerged during the uprising against leader Muammar al-Qadhafi in 2011. As of 2025, two rival governments are contesting each other's legitimacy: the internationally recognised government in Tripoli and the rival government in Benghazi. Both governments depend heavily on the loyalty of powerful armed groups that hold real power within the state.

While most of these groups operate at the local level, they may be linked through alliances and networks. The Libyan Arab Armed Forces (LAAF) military coalition led by Khalifa Haftar is the only armed group that controls an entire region — namely, the east, centre and parts of the south of Libya.

After almost a decade of successive armed conflicts, a ceasefire between the western government and the LAAF was concluded on 23 October 2020. The ceasefire between the west and the east is largely holding. Local and mostly small-scale armed clashes between armed groups occur intermittently. These confrontations are linked to competition over political and territorial influence, and/or control of resources. Most security incidents are reported in the west, particularly in the north-west, due to the fragmented security landscape in this area. While civilians are not specifically targeted in these clashes, they are affected to a limited extent by indiscriminate shelling, landmines and other remnants of war.

Inhoudstafel

Samenvatting	2
Summary	2
Lijst van afkortingen	4
Inleiding.....	6
1. Korte geschiedenis	8
1.1. Februari 2011 tot begin 2014	8
1.2. Mei 2014 tot april 2019	9
1.3. April 2019 tot juni 2020.....	10
1.4. Juni 2020 tot augustus 2022	10
2. Huidige toestand van het conflict	11
2.1. Politieke situatie	11
2.2. Veiligheidssituatie	12
3. Strijdende partijen	15
3.1. Algemene kenmerken.....	15
3.2. Overzicht van de belangrijkste gewapende groepen	17
3.2.1. De Libyan Arab Armed Forces (LAAF)	17
3.2.2. De belangrijkste gewapende groepen in Tripoli.....	18
4. Typologie van het geweld.....	20
4.1. Aantal incidenten	20
4.2. Aard van de incidenten	21
5. Doelwitten van het geweld.....	21
6. Geografische verdeling.....	24
7. Verplaatsingen van de bevolking.....	27
Bijlagen	28
Bibliografie.....	29

Lijst van afkortingen

ACLED	Armed Conflict Location & Event Data Project
AI	Amnesty International
AP	Associated Press
BPB	Bundeszentrale für politische Bildung
CIA	Central Intelligence Agency
DCAF	Geneva Centre for Security Sector Governance
DW	Deutsche Welle
EFD	European Foundation for Democracy
GIS	Geopolitical Intelligence Services
GNA	Government of National Accord
GNC	General National Congress
GNS	Government of National Salvation/Government of National Stability
GNU	Government of National Unity
HoR	House of Representatives
HRW	Human Rights Watch
ISPI	Italian Institute for International Political Studies
IS	Islamitische Staat
JMC	JMC Joint Military Committee
LAAF	Libyan Arab Armed Forces
LCW	Libya Crimes Watch
LJL	Lawyers for Justice in Libya
LNA	Libyan National Army
ME Council	The Middle East Council on Global Affairs
NAVO	Noord-Atlantische Verdragsorganisatie
NOC	National Oil Corporation
NTC	National Transitional Council
OMCT	World Organisation Against Torture
PolGeoNow	Political Geography Now
SSA	Stability Support Apparatus
SAS	Small Arms Survey
SDF	Special Deterrence Force
SSA	Stability Support Apparatus
SWP	Stiftung Wissenschaft und Politik
UNSC	United Nations Security Council
UNSMIL	United Nations Support Mission in Libya
USCRS	United States Congressional Research Service

VAE	Verenigde Arabische Emiraten
VN	Verenigde Naties
VS	Verenigde Staten

Inleiding

Deze COI Focus bespreekt de actuele veiligheidssituatie in Libië. Het onderzoek richt zich in het bijzonder op de periode van 8 augustus 2023 tot 23 mei 2025, met uitzondering van de gegevens over veiligheidsincidenten uit de databank van het Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) die lopen tot 4 juli 2025.

De analyse bestaat uit zeven delen. In het eerste hoofdstuk worden de politieke en militaire omwentelingen sinds de opstand van 2011 tegen staatshoofd Muammar al-Qadhafi besproken. Hoofdstuk twee belicht omstandig de actuele situatie op politiek vlak en op veiligheidsvlak. Het derde hoofdstuk beschrijft de actoren die de veiligheidssituatie bepalen. Hoofdstukken vier, vijf en zes analyseren de aard, intensiteit, doelwitten en geografische verdeling van het geweld. Tot slot bespreekt hoofdstuk zeven kort de bewegingsvrijheid van de burgers.

Deze COI Focus is gebaseerd op informatie uit openbare bronnen. De rapporten van Libya Crimes Watch (LCW), de Libische partner van World Organisation Against Torture (OMCT), en United Nations Support Mission in Libya (UNSMIL) en de uitgebreide onderzoeken op het terrein van Libië-experten Wolfram Lacher en Tim Eaton schragen deze veiligheidsanalyse. Verder gebruikt Cedoca de nationale en internationale berichtgeving en rapporten van onder meer Amnesty International (AI), Human Rights Watch (HRW) en de Duitse Bertelsmann Stiftung.

Deze COI Focus maakt gebruik van de gegevens over veiligheidsincidenten uit de databank van het ACLED, een Amerikaanse non-profit niet-gouvernementele organisatie die informatie over conflicten verzamelt, analyseert en in kaart brengt.¹ Ervaren onderzoekers verzamelen de data uit een brede waaier van lokale, regionale en internationale nieuwsbronnen en organisaties in meer dan 75 talen.² Voor Libië zijn dat onder meer Akhbar Libya, al-Wasat, Libya Observer en Libya Security Monitor.

De databank is beschikbaar op de ACLED-website en wordt voortdurend bijgewerkt met nieuwe informatie (al dan niet over een reeds ingevoerd incident).³ ACLED licht de toegepaste methodologie voor de invoering en voortdurende controle van de data uitgebreid toe.⁴ ACLED registreert het type van geweld, de actoren van geweld, of er sprake is van *civilian targeting*, een beschrijving van de incidenten, de locatie en een indicatieve schatting⁵ van het aantal gemelde dodelijke slachtoffers. Cedoca gebruikt voor dit onderzoek de data die ACLED noteert in de categorieën (*event-types*) *battles*, *explosions/remote violence* en *violence against civilians*.⁶ Gelet op de methodologie, codering en invoering van gegevens kunnen de cijfers van ACLED volgens Cedoca slechts beschouwd worden als een schatting en indicatie van de tendensen met betrekking tot geweld in een bepaalde periode. Cedoca raadpleegde de ACLED-gegevens voor deze COI Focus op 8 juli 2025.

UNSMIL lijst in haar kwartaalrapporten op niet-exhaustieve wijze gebeurtenissen op veiligheidsvlak op. De organisatie bespreekt hierbij data, locatie, actoren, eventuele bemiddeling en gevolgen. Andere bronnen zoals HRW gebruiken deze monitoring.⁷ Sinds juni 2020 publiceert UNSMIL geen statistieken meer van het aantal incidenten en burgerslachtoffers. Ook LCW documenteert veiligheidsincidenten

¹ ACLED, *About ACLED*, s.d., [url](#)

² ACLED, 06/2023, p. 7, [url](#)

³ ACLED, 11/2021, [url](#)

⁴ ACLED, *Resource Library*, s.d., [url](#)

⁵ "These figures should therefore be understood as indicative estimates of reported fatalities, rather than definitive fatality counts": ACLED, 06/2023, p. 37, [url](#). ACLED verifieert het aantal gerapporteerde slachtoffers niet. Als bronnen verschillende aantallen weergeven of een vage schatting, gebruikt ACLED de conservatiefste schatting. Mogelijks resulteert deze methode tot een onderschatting van het aantal dodelijke slachtoffers. ACLED, 01/2023, pp. 2-3, [url](#)

⁶ ACLED neemt ook andere incidenten op, meer bepaald onder de categorieën *riots*, *protests* en *strategic developments*. Deze worden niet in dit onderzoek opgenomen. ACLED, 06/2023, [url](#)

⁷ HRW, 11/01/2024, [url](#)

en burgerslachtoffers (doden en gewonden) via een monitoring- en documentatieteam op het terrein. LCW verklaart zelf dat deze bevindingen geen volledig beeld van de mensenrechtensituatie geven.⁸

Veel bronnen gebruiken de termen gewapende groep en militie door elkaar, vaak zonder duidelijke definitie. In deze COI Focus kiest Cedoca voor de bredere term gewapende groep. Cedoca gebruikt de term militie enkel wanneer de geraadpleegde bronnen zelf deze term hanteren.

Voor transliteraties uit het Arabisch gebruikt Cedoca de courantste schrijfwijze uit de geraadpleegde Engelstalige bronnen, tenzij de gebruikelijke schrijfwijze in het Nederlands anders is, zoals bij de naam Qadhafi.

Cedoca volgt de veiligheidsomstandigheden in Libië voortdurend op. Als er zich fundamentele wijzigingen of ontwikkelingen zouden voordoen die de situatie ter plaatse aanzienlijk veranderen, dan zal Cedoca deze COI Focus zo snel mogelijk bijwerken.

⁸ LCW, 08/04/2025, p. 6, [url](#)

1. Korte geschiedenis

1.1. Februari 2011 tot begin 2014

Op 15 februari 2011 braken in de oostelijke stad Benghazi de eerste protesten uit tegen het autoritaire bewind van Muammar al-Qadhafi (1969-2011). De protesten breidden zich op 17 februari 2011 uit naar andere steden waaronder de hoofdstad Tripoli.⁹ Qadhafi's veiligheidsdiensten probeerden de nationale onrust gewelddadig neer te slaan, maar dit mislukte. De situatie escaleerde in sneltempo tot een intensief gewapend conflict tussen voor- en tegenstanders van Qadhafi.¹⁰ Een resolutie van de Verenigde Naties (VN) riep op tot internationale militaire actie om de burgerbevolking te beschermen, waarop de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (NAVO) vanaf midden maart 2011 intervenieerde met luchtbombardementen. De National Transitional Council (NTC), het politieke gezicht van de oppositie, nam op 28 augustus 2011 de macht over.¹¹ Qadhafi zelf werd op 20 oktober 2011 in zijn thuisbasis Sirte gevangen genomen en gedood. De NTC verklaarde op 23 oktober 2011 het gewapende conflict als beëindigd.¹² Verschillende bronnen omschreven dit geweld als een burgeroorlog.¹³

Associated Press (AP) schatte in maart 2013 dat tijdens de opstand van 2011 enkele duizenden strijders actief waren.¹⁴ De val van Qadhafi leidde niet tot hun ontwapening. Integendeel, deze strijders plunderden de wapenarsenalen van het voormalige regime en het aantal milities en gewapende groepen nam toe.¹⁵ Volgens de onafhankelijke mensenrechtenorganisatie Lawyers for Justice in Libya (LJL) konden deze groepen straffeloos en zonder effectieve staatscontrole opereren.¹⁶ Terwijl politie en leger nog in heropbouw waren, voerden zij veiligheidstaken uit voor het nieuwe bestuur.¹⁷

Op politiek vlak groeide de instabiliteit en verdeeldheid door de machtsstrijd tussen diverse politieke fracties. De democratische verkiezingen voor het overgangsparlement General National Congress (GNC) op 7 juli 2012 werden door de hoge opkomst algemeen als een succes beschouwd, maar de politieke verdeeldheid bleef bestaan.¹⁸ Rivaliserende groepen zetten binnen de officiële overheidsinstellingen en met overheidsgeld hun eigen milities en gewapende groepen op.¹⁹ In een artikel van AP van maart 2013 verklaarden twee commandanten van twee van de (destijds) grootste milities dat de overheid naar schatting 200.000 mensen op de militielijsten had geregistreerd.²⁰ Met een maandloon tussen \$ 400 en \$ 2.300 beschreef AP werken voor een militia als de "aantrekkelijkste job voor veel jongeren". Een Libische econoom schatte in maart 2013 dat de overheid in 2012 bijna één miljard dollar aan de milities had besteed.²¹

Aanvankelijk waren er alleen lokale gewapende conflicten, in de vorm van interetnische en tribale conflicten over land, invloed en middelen.²² De veiligheidssituatie verslechterde geleidelijk in 2012 en

⁹ Al Jazeera, 30/04/2017, [url](#)

¹⁰ AI, 13/09/2011, pp. 16-17, 34, [url](#); BPB (Lacher W.), 12/08/2024, [url](#)

¹¹ Bertelsmann Stiftung, 19/03/2024, p. 5, [url](#)

¹² Al Jazeera, 30/04/2017, [url](#)

¹³ Bertelsmann Stiftung, 19/03/2024, p. 5, [url](#); BPB (Lacher W.), 12/08/2024, [url](#); OMCT, 24/05/2024, p. 2, [url](#)

¹⁴ AP, 13/03/2013, [url](#)

¹⁵ AP, 13/03/2013, [url](#); BPB (Lacher W.), 12/08/2024, [url](#)

¹⁶ LFJL, 23/06/2022, p. 9, [url](#)

¹⁷ AP, 13/03/2013, [url](#)

¹⁸ The New Arab, 11/11/2018, [url](#)

¹⁹ AP, 13/03/2013, [url](#); BPB (Lacher W.), 12/08/2024, [url](#); The New Yorker (Anderson J.L.), 16/02/2015, [url](#)

²⁰ AP, 13/03/2013, [url](#)

²¹ AP, 13/03/2013, [url](#)

²² DW (Stocker V.), 12/10/2013, [url](#)

2013, onder meer door toenemende gewelddadige aanvallen van islamistische groepen zoals Ansar al-Sharia en Islamitische Staat (IS) in het oosten van het land.²³

1.2. Mei 2014 tot april 2019

In de eerste helft van 2014 richtte Khalifa Haftar in het oosten de Libyan Arab Armed Forces (LAAF²⁴) op. Dit is een coalitie van milities en gewapende groepen uit het oosten en zuiden. Haftar is een oud-generaal van Qadhafi die begin 2011 na jarenlange ballingschap in de Verenigde Staten (VS) naar Libië terugkeerde. Met deze coalitie lanceerde hij in mei 2014 vanuit Benghazi de antiterrorismeoperatie "Operation Dignity" (*Amaliyyat al-karama*).²⁵ Daarbij viseerde hij niet alleen islamistische gewapende groepen, maar ook andere gewapende fracties die hij als tegenstanders beschouwde.²⁶ De gevechten breidden zich uit naar het westen en naar de regio rond Tripoli. Verschillende bronnen duiden het gewapende conflict tussen de LAAF en de anti-Haftarcoalitie Libya Dawn (*Fajr Libiya*)²⁷ als een nieuwe burgeroorlog.²⁸ Beide kampen genoten buitenlandse politieke en militaire steun: Egypte en de Verenigde Arabische Emiraten (VAE) steunden Haftar terwijl Turkije en Qatar Libya Dawn ruggensteunden.²⁹

In deze veiligheidscontext vonden op 25 juni 2014 nieuwe parlementsverkiezingen plaats, deze keer met een lage opkomst. Milities namen in augustus 2014 de controle in Tripoli over.³⁰ Om veiligheidsredenen verhuisde het nieuwe parlement, het House of Representatives (HoR) onder leiding van Aquila Saleh, van Tripoli naar het oostelijke Tobruk.³¹ Ook de nieuwe interim-regering vestigde zich in Bayda, een stad in de oostelijke regio waar Haftar de macht in handen had. Uit onvrede installeerden de tegenstanders van Haftar op hun beurt een eigen regering, de Government of National Salvation (GNS), in Tripoli. Zo ontstonden twee parallelle regeringen die elkaar niet erkenden.³²

Vanaf het voorjaar van 2015 was er sprake van een militaire impasse op het terrein.³³ Beide kampen sloten onder toezicht van de United Nations Support Mission in Libya (UNSMIL) een politiek akkoord op 17 december 2015. De Government of National Accord (GNA) onder leiding van Fayaz al-Sarraj werd de nieuwe internationaal erkende eenheidsregering.³⁴ De GNS werd daarmee opgedoekt maar onder druk van Haftar weigerden het HoR in Tobruk en de oostelijke regering van Abdullah al-Thani om de nieuwe eenheidsregering te erkennen. Met de GNA van al-Sarraj en de oostelijke regering van al-Thani bleven er twee parallelle regeringen bestaan.³⁵

Op militair vlak bleef Haftar tussen 2016 en 2019 via een mix van militaire acties en strategische tribale allianties doorgaan tot hij het oosten en zuiden van het land onder controle had.³⁶ Op 4 april 2019 probeerde hij met een nieuw militair offensief de hoofdstad Tripoli, en dus de macht over heel Libië, te veroveren.³⁷

²³ BPB (Lacher W.), 12/08/2024, [url](#)

²⁴ In het begin werd de LAAF het Libyan National Army (LNA) genoemd. Zie ook hoofdstuk 3.2.1.

²⁵ EFD, 09/2015, p. 55, [url](#)

²⁶ AI, 30/09/2016, [url](#); LFJL, 23/06/2022, p. 9, [url](#); The New Yorker (Anderson J.L.), 16/02/2015, [url](#)

²⁷ EFD, 09/2015, p. 55, [url](#)

²⁸ BBC, 15/03/2021, [url](#); Bertelsmann Stiftung, 19/03/2024, p. 5, [url](#); BPB (Lacher W.), 12/08/2024, [url](#); LFJL, 23/06/2022, p. 9, [url](#); OMCT, 24/05/2024, p. 2, [url](#)

²⁹ The New Yorker (Anderson J.L.), 16/02/2015, [url](#)

³⁰ France 24 via News Wires, 01/09/2014, [url](#)

³¹ The New Arab, 11/11/2018, [url](#)

³² BPB (Lacher W.), 12/08/2024, [url](#)

³³ BPB (Lacher W.), 12/08/2024, [url](#)

³⁴ Bertelsmann Stiftung, 19/03/2024, p. 5, [url](#); UN news, 17/12/2015, [url](#)

³⁵ BPB (Lacher W.), 12/08/2024, [url](#)

³⁶ Al Jazeera, 18/02/2022, [url](#); AI, 30/09/2016, [url](#); BPB (Lacher W.), 12/08/2024, [url](#); LFJL, 23/06/2022, p. 9, [url](#); War on the rocks (Pargeter A.), 15/05/2020, [url](#)

³⁷ Al Jazeera (Allahoum R.), 05/05/2020, [url](#); BPB (Lacher W.), 12/08/2024, [url](#); The New Arab, 11/11/2018, [url](#)

1.3. April 2019 tot juni 2020

Gedurende veertien maanden vonden rond Tripoli, maar ook in het noordwesten gevechten plaats tussen enerzijds Haftars LAAF en pro-Haftar gewapende groepen uit het westen en anderzijds Volcano of Wrath (*Burkan al-ghadab*)³⁸, een brede coalitie gewapende groepen die de nationale GNA ondersteunden.³⁹ Volgens onderzoek van Libië-expert Wolfram Lacher van augustus 2019 resulteerde dit conflict in de grootste influx van strijders sinds de opstand van 2011. Bij de strijders hoorden militieleden maar vooral veel vrijwilligers en ook criminelen.⁴⁰ Net zoals in het conflict van 2014-2015 konden beide zijden op uitgebreide buitenlandse politieke en militaire steun rekenen. De LAAF en de GNA werden op het terrein door respectievelijk Russische huurlingen en Turkse troepen ondersteund.⁴¹ Door de Turkse operationele steun, in het bijzonder militaire drones, moesten Haftars troepen zich finaal begin juni 2020 uit het westen van het land terugtrekken.⁴²

Op 23 oktober 2020 ondertekenden vertegenwoordigers van de LAAF en de GNA na bemiddeling van UNSMIL een staakt-het-vuren.⁴³ Diverse bronnen beschouwden dit gewapende conflict als een burgeroorlog.⁴⁴

1.4. Juni 2020 tot augustus 2022

Onder auspiciën van UNSMIL werd op 10 maart 2021 de nationale eenheidsregering Government of National Unity (GNU) gevormd. Deze internationaal erkende regering met Abdul Hamid Dabeiba⁴⁵ aan het hoofd nam de taken van de GNA en de oostelijke regering over. De GNU had de opdracht om nationale verkiezingen voor te bereiden. Omwille van politieke onenigheid over de kieswetgeving werden de verkiezingen van 24 december 2021 uitgesteld.⁴⁶ Tegelijkertijd verlengde Dabeiba het mandaat van zijn interim-regering, initieel tot juni 2022. Op aandringen van Haftar zegde het HoR in Tobruk uiteindelijk het vertrouwen op in de nationale regering in Tripoli. De HoR vormde op 1 maart 2022 zelf een nieuwe parallelle regering met de naam Government of National Stability (GNS) onder leiding van Fathi Bashagha.⁴⁷ Bashagha probeerde tussen midden maart en eind augustus 2022 herhaaldelijk om zijn parallelle regering in Tripoli te vestigen ten nadele van de regering-Dabeiba. Deze pogingen resulteerden in vier gewelddadige confrontaties tussen rivaliserende gewapende groepen gelieerd aan Dabeiba en Bashagha.⁴⁸ Op 26 en 27 augustus 2022 kwam het in de hoofdstad opnieuw tot clashes met, volgens de VN, 42 burgerslachtoffers.⁴⁹ De gewapende groepen gelieerd aan Bashagha moesten de hoofdstad verlaten.⁵⁰ Uiteindelijk verhuisde Bashagha zijn regering naar de kuststad Sirte, in het centrum van het land.⁵¹ Hij werd op 16 mei 2023 vervangen door Osama Hamad.⁵²

³⁸ The Jamestown Foundation (Lees Weis J.), 04/06/2021, [url](#)

³⁹ HRW, 06/04/2019, [url](#); LFJL, 23/06/2022, p. 10, [url](#); SAS (Lacher W.), 08/2019, p. 3, [url](#)

⁴⁰ SAS (Lacher W.), 08/2019, p. 3, [url](#)

⁴¹ Al Jazeera, 23/10/2020, [url](#); BPB (Lacher W.), 12/08/2024, [url](#)

⁴² BPB (Lacher W.), 12/08/2024, [url](#)

⁴³ UNSMIL, 23/10/2020, [url](#)

⁴⁴ BPB (Lacher W.), 12/08/2024, [url](#); GIS (Saina Fasanatti F.), 01/07/2020, [url](#)

⁴⁵ Andere mogelijke transcripties: Dheiba(h), Dhaiba(h), Dabaiba(h)

⁴⁶ Al Jazeera, 18/02/2022, [url](#)

⁴⁷ Al Jazeera, 18/02/2022, [url](#); Bertelsmann Stiftung, 19/03/2024, p. 11, [url](#); BPB (Lacher W.), 12/08/2024, [url](#)

⁴⁸ Reuters, 10/03/2022, [url](#); Reuters (McDowall A.), 22/06/2022, [url](#); UNSC, 30/08/2022, [url](#); UNSMIL, 30/08/2022, [url](#)

⁴⁹ UNSC, 30/08/2022, [url](#); UNSMIL, 30/08/2022, [url](#)

⁵⁰ New Left Review (Lacher W.), 26/01/2023, [url](#); SWP (Lacher W.), 07/2023, p. 2, [url](#)

⁵¹ Agenzia Nova, 18/05/2023, [url](#); Bertelsmann Stiftung, 19/03/2024, p. 11, [url](#)

⁵² Bertelsmann Stiftung, 19/03/2024, p. 5, [url](#)

2. Huidige toestand van het conflict

2.1. Politieke situatie

Na augustus 2022 is de politieke en institutionele situatie niet wezenlijk veranderd. Analisten spreken over een impasse, maar ook over stabiele instabiliteit, een fragiele balans of een nieuwe orde.⁵³ Volgens meerdere bronnen steunt de situatie anno 2025 op een impliciet akkoord tussen de twee machtige families Dabeiba en Haftar.⁵⁴ De nationale verkiezingen die oorspronkelijk voor eind 2021 waren voorzien zijn door blijvende onenigheid over de kieswetgeving voor onbepaalde tijd uitgesteld.⁵⁵ Op 16 november 2024 vonden wel gedeeltelijke lokale verkiezingen plaats, met een hoge opkomst.⁵⁶ Anno 2025 zijn er twee regeringen en parallelle overheidsinstellingen die officieel elkaars rechtmatigheid betwisten maar zelf ook democratische legitimiteit ontbreken.⁵⁷ In deze institutionele verdeeldheid vormen twee belangrijke overheidsinstanties een uitzondering: de National Oil Corporation (NOC) en de Centrale Bank. Ze kondigden hun hereniging respectievelijk begin september 2021 en eind augustus 2023 aan.⁵⁸

Het land is in twee grote invloedzones verdeeld, die bronnen met het oosten en het westen aanduiden.⁵⁹ De grenzen van deze twee invloedzones wijken af van die van de drie geografische regio's Tripolitanië, Cyrenaica en Fezzan die eveneens met westen, oosten en zuiden worden aangeduid. De internationaal erkende overgangsregering GNU van Dabeiba zetelt in de hoofdstad, en wordt als machteloos omschreven.⁶⁰ Dankzij de steun van machtige milities controleert de GNU Tripoli, het noordwesten en een gebied in het zuidwesten.⁶¹ De regering-Hamad met zetel in Benghazi⁶² fungeert dan weer als de civiele façade voor Haftar en zijn militaire coalitie LAAF in het oosten, centrum en delen van het zuiden.⁶³ De LAAF controleert ook een klein gebied in het noordwesten, in de regio van de stad Zintan, ongeveer 160 kilometer ten zuiden van Tripoli.⁶⁴ Beide regeringen worden anno 2025 nog steeds door respectievelijk Turkije en Rusland, onder meer met militaire basissen, gesteund.⁶⁵

Over de controle van het zuiden, van oudsher een lappendeken van stammen en etnische groepen, is de beschikbare informatie minder eenduidig. Lacher verklaart in augustus 2024 in algemene termen dat Haftar ook het zuiden in handen heeft. Volgens een kaart in zijn analyse is het zuiden daarentegen in handen van militante lokale groepen.⁶⁶ Kaarten van Al Jazeera, BBC en Italian Institute for International Political Studies (ISPI) tussen september 2022 en mei 2025 beschouwen het zuiden in handen van stammen en/of andere gewapende groepen of andere milities. De grenzen van de invloedzones van de GNU en de LAAF zijn op de geciteerde kaarten gelijkaardig.⁶⁷ Ook HRW verklaart

⁵³ AI, 29/04/2025, [url](#); BPB (Lacher W.), 12/08/2024, [url](#); ISPI, 16/05/2024, [url](#); ISPI (Garcia M.), 01/03/2025 [url](#); New Left Review (Lacher W.), 26/01/2023, [url](#)

⁵⁴ Agenzia Nova, 06/05/2025, [url](#); New Lines Magazines (Lacher W.), 16/08/2024, [url](#)

⁵⁵ UNSMIL, 11/04/2025, p. 1, [url](#)

⁵⁶ MENA Research Center, 19/03/2025, [url](#); UNSMIL, 10/12/2024, p. 7, [url](#)

⁵⁷ UNSMIL, 10/12/2024, p. 2, [url](#)

⁵⁸ African Development Bank, s.d., [url](#); AI, 24/04/2024, [url](#); Reuters, 20/08/2023, [url](#)

⁵⁹ Al Jazeera, 18/02/2022, [url](#); Bertelsmann Stiftung, 19/03/2024, pp. 12, 34, [url](#); BPB (Lacher W.), 12/08/2024, [url](#); HRW, 16/01/2025, [url](#)

⁶⁰ Bertelsmann Stiftung, 19/03/2024, pp. 12, 16-17, [url](#); New Left Review (Lacher W.), 26/01/2023, [url](#)

⁶¹ Bertelsmann Stiftung, 19/03/2024, pp. 11, 16-17, [url](#); BPB (Lacher W.), 12/08/2024, [url](#)

⁶² Agenzia Nova, 18/05/2023, [url](#); Agenzia Nova, 06/05/2025, [url](#)

⁶³ Bertelsmann Stiftung, 19/03/2024, pp. 12, 16-17, [url](#); BPB (Lacher W.), 12/08/2024, [url](#)

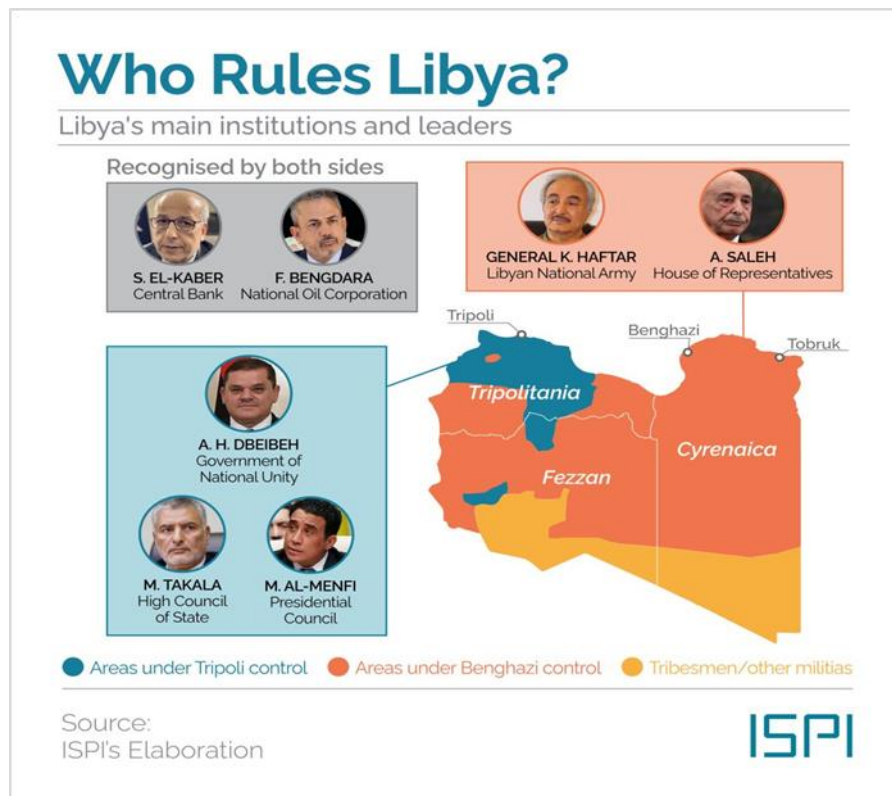
⁶⁴ BPB (Lacher W.), 12/08/2024, [url](#); ISPI, 16/02/2022, [url](#); ISPI, 16/05/2024, [url](#); Ministerie van Buitenlandse Zaken- Nederland, 02/2023, p. 16, [url](#); UK Home Office, 04/2025, p. 51, [url](#)

⁶⁵ BPB (Lacher W.), 12/08/2024, [url](#)

⁶⁶ BPB (Lacher W.), 12/08/2024, [url](#)

⁶⁷ Al Jazeera, 13/05/2025, [url](#); ISPI, 16/02/2022, [url](#); ISPI, 16/05/2024, [url](#); UK Home Office, 04/2025, p. 51, [url](#)

begin 2024 dat de LAAF het zuiden grotendeels controleert.⁶⁸ Een set andere kaarten geeft dan weer een ander beeld van het zuiden. De kaart van Political Geography Now (PolGeoNow) van april 2021 toont de aanwezigheid van stammenmilities van de Tebu en Tuareg en ook gemengde of onduidelijke controle over het zuiden. De LAAF heeft volgens deze kaart minder zuidelijk gebied in handen.⁶⁹ Volgens het rapport van US Congressional Research Service (USCRS) van mei 2025 heeft de GNU er dan weer geen controle en heeft ook de LAAF minder zuidelijk gebied onder controle.⁷⁰


Kaart 1: Territoriale controle in Libië⁷¹

2.2. Veiligheidssituatie

Het UNSMIL en de 5 + 5 JMC (Joint Military Committee), een door de VN ondersteund comité met vertegenwoordigers uit het oosten en het westen, volgen de naleving van het staakt-het-vuren op.⁷² Het zuiden is geen directe betrokken partij. UNSMIL vermeldt in haar rapportering tussen 8 augustus 2023 en 4 april 2025 één geval van mogelijke schendingen.⁷³ AI stelt in haar jaarrapport over 2024 dat het staakt-het-vuren grotendeels standhoudt.⁷⁴

Bij het staakt-het-vuren tussen de westelijke regering en de LAAF werd een bestandslijn tussen het westen en het oosten vastgelegd. Het akkoord van 2020 vermeldt de exacte locatie van de bestandslijn

⁶⁸ HRW, 11/01/2024, [url](#)

⁶⁹ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 02/2023, p. 16, [url](#)

⁷⁰ USCRS, 22/05/2025, p.1, [url](#)

⁷¹ Al-Kabir en Bengdara zijn bij de redactie van dit rapport niet meer in functie. Ze werden respectievelijk vervangen door Naji Isa en Masud Suleiman. ISPI, 16/05/2024, [url](#)

⁷² UNSMIL, 07/12/2023, p. 12, [url](#); UNSMIL, 09/04/2024, p. 5, [url](#)

⁷³ UNSMIL, 11/04/2025, p. 5, [url](#)

⁷⁴ AI, 29/04/2025, [url](#)

niet.⁷⁵ De bestandslijn loopt van Sirte tot Jufra, 230 kilometer zuidwaarts.⁷⁶ Het *Algemeen Ambtsbericht* verklaart in september 2021 dat Sirte en Jufra formeel als buffersteden gelden.⁷⁷ De meeste bronnen situeren Sirte in het gebied in handen van Haftar.⁷⁸ Een kaart in een bijdrage van Lacher van augustus 2024 daarentegen situeert deze stad in gebied onder controle van de GNU.⁷⁹

De meeste rapporten bespreken de veiligheidssituatie tussen 2023 en midden 2025 in algemene termen. UNSMIL en LCW monitoren wel op gedetailleerde wijze. Het landenrapport van de Duitse stichting Bertelsmann Stiftung noteert in 2023 geen grote militaire campagnes. Lacher stelt in augustus 2024 geen grote escalatie van conflicten vast na oktober 2020.⁸⁰ UNSMIL gebruikt in haar rapportering tussen 8 augustus 2023 en 4 april 2025 volgende termen: spanningen die al dan niet escaleren tot geweld, gewapende mobilisatie en gewapende clashes tussen diverse gewapende groepen.⁸¹ Ook LCW heeft het over gewapende clashes.⁸² Andere bronnen preciseren ook de aard van deze confrontaties. AI heeft het over sporadische gevechten terwijl HRW over clashes met tussenpozen spreekt.⁸³ AI en Bertelsmann Stiftung duiden het geweld daarnaast als plaatselijk en/of kleinschalig van aard.⁸⁴

De geraadpleegde bronnen waaronder UNSMIL linken de clashes tussen de gewapende groepen steeds aan concurrerende belangen, de onderlinge competitie voor politieke en territoriale invloed en/of controle over middelen.⁸⁵

In haar toespraak op 17 april 2025 voor de VN-Veiligheidsraad schetst Hanna S. Tetteh, het hoofd van UNSMIL, de actuele veiligheidssituatie als volgt:

"The 2020 ceasefire agreement is largely holding but the security situation remains volatile. Amid continued military build-up and hostile competition over territorial control, especially among Western armed groups, recent armed mobilizations in and around Tripoli have renewed concerns about a potential outbreak of violence in the capital. In the southern region, the ongoing restructuring and consolidation of control of the Libyan National Army forces continues to fuel tensions with local stakeholders and resulted in heavy fighting and loss of lives in Qatroun. The situation will remain fragile until there is a political will to unify security and military forces under a shared vision."⁸⁶

UNSMIL en Bertelsmann Stiftung wijzen op de praktijk van bemiddeling bij veiligheidsincidenten. Wapenstilstanden tussen de gewapende groepen kunnen zowel via lokale initiatieven (lokale raden of

⁷⁵ UNSMIL, 23/10/2020, [url](#)

⁷⁶ CIA, 07/05/2025, [url](#); GIS, 04/05/2021, [url](#)

⁷⁷ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 09/2021, p. 16, [url](#)

⁷⁸ HRW, 12/01/2023, [url](#); ISPI, 16/02/2022, [url](#); ISPI, 31/07/2023, [url](#); UK Home Office, 04/2025, p. 51, [url](#); USCRS, 22/05/2025, p. 1, [url](#)

⁷⁹ BPB (Lacher W.), 12/08/2024, [url](#)

⁸⁰ Uitleg over de methodologie en het expertennetwerk voor de landenrapporten: Bertelsmann Stiftung, *Methodology*, s.d., [url](#); Bertelsmann Stiftung, *Country experts*, s.d., [url](#); BPB (Lacher W.), 12/08/2024, [url](#)

⁸¹ UNSMIL, 07/12/2023, pp. 5-7, [url](#); UNSMIL, 09/04/2024, pp. 5-6, [url](#); UNSMIL, 08/08/2024, pp. 4-6, [url](#); UNSMIL, 10/12/2024, pp. 4-6, [url](#); UNSMIL, 11/04/2025, pp. 4-6, [url](#)

⁸² Ook de term *al-ishtibakat al-musallaha* (vertaling) in de Arabische rapporten van LCW verwijst naar gewapende clashes: LCW, 08/04/2025, p. 36, [url](#); LCW, 08/04/2025, p. 26, [url](#)

⁸³ AI, 24/04/2024, [url](#); HRW, 11/01/2024, [url](#); HRW, 16/01/2025, [url](#)

⁸⁴ AI, 24/04/2024, [url](#); AI, 29/04/2025, [url](#); Bertelsmann Stiftung, 19/03/2024, p.11, [url](#)

⁸⁵ AI, 29/04/2025, [url](#); Bertelsmann Stiftung, 19/03/2024, p.11, [url](#); BPB (Lacher W.), 12/08/2024, [url](#); HRW, 16/01/2025, [url](#); ME Council (Bin Musa A.), 22/08/2024, [url](#); UNSMIL, 07/12/2023, p. 5, [url](#); UNSMIL, 10/12/2024, p. 4, [url](#)

⁸⁶ UNSMIL, 17/04/2025, pp. 2-3, [url](#)

belangrijke maatschappelijke figuren) als VN-bemiddeling tot stand komen.⁸⁷ Lokale bestanden met lokale oudsten als bemiddelaars worden vaak snel bezegeld, aldus Bertelsmann Stiftung.⁸⁸

Bertelsmann Stiftung en HRW stellen vast dat veiligheidsincidenten met name in het westen van het land aanhouden.⁸⁹ Ook UNSMIL lijst in haar rapportering meer incidenten uit het westen op dan uit andere regio's.⁹⁰ Diverse bronnen tonen aan dat het veiligheidslandschap in Tripoli en in het westen meer versnipperd is dan in het oosten.⁹¹ In het oosten heeft Haftar de macht gecentraliseerd in de LAAF. Lacher definieert de LAAF eind 2020 als een militaire coalitie met loyale kerneenheden.⁹² Volgens een analyse van Lacher uit juli 2023 is dit consolidatieproces in het westen minder ver gevorderd, maar wel duidelijk aanwezig.⁹³ Dit is bijvoorbeeld in Tripoli het geval: uit de verschillende tientallen gewapende groepen na 2011 blijven in maart 2024 zes belangrijke groepen over. De twee belangrijkste controleren volgens Lacher in juli 2023 grote delen van Tripoli.⁹⁴ De machtsbalans in de hoofdstad is na de gewapende confrontaties van midden mei 2025 (zie hoofdstuk 2.2) gewijzigd. De actuele stand van zaken in Tripoli is bij de eindredactie van dit rapport onduidelijk.⁹⁵ Ten westen van Tripoli is de fragmentatie nog meer uitgesproken.⁹⁶

De Britse Libië-expert Tim Eaton wijst daarnaast op het belang van lokale factoren in de ontwikkeling van het veiligheidslandschap, zoals de sociale cohesie binnen de gemeenschap en de relaties met naburige gebieden en overheidsinstellingen.⁹⁷ Gewapende fracties die via een fijnmazig sociaal netwerk met hun lokale rivalen verbonden zijn, kunnen volgens Lachers analyse van eind 2020 niet hard tegen elkaar optreden.⁹⁸ Eaton noemt dit een situatie van *social accountability*.⁹⁹ Beide experts noemen Misrata, Zintan en de Amazighsteden in het Nafusagebergte als voorbeelden van *social accountability*.¹⁰⁰ In gemeenschappen waar de sociale cohesie daarentegen zwakker is, zoals in de westelijke stad Zawiya, kunnen wel (meer) lokale gevechten plaatsvinden.¹⁰¹

Enkele voorbeelden van veiligheidsincidenten ter illustratie:

- Op 14 en 15 augustus 2023 braken in verschillende dichtbevolkte districten in Tripoli gewapende clashes uit tussen de Rada'a Force en de 444ste Brigade. Daarbij vielen minstens 55 doden en meer dan 100 gewonden waaronder ook burgers. Er waren volgens UNSMIL al langer spanningen tussen deze twee groepen vanwege individuele rivaliteit en competitie over territoriale controle en financiële middelen. Aanleiding was de arrestatie van Mahmud Hamza, hoofd van de 444ste Brigade, op de luchthaven van Tripoli door de Rada'a Force. Lokale oudsten van het district Suq al-Jum'a, de geboorteplaats van beide militieiders, onderhandelden een bestand waarbij ook prominente regeringsleden en andere militieiders werden betrokken.¹⁰²

⁸⁷ Bertelsmann Stiftung, 19/03/2024, pp. 11, 37, [url](#); UNSMIL, 08/08/2024, p. 5, [url](#); UNSMIL, 10/12/2024, p. 5, [url](#)

⁸⁸ Bertelsmann Stiftung, 19/03/2024, pp. 11, 37, [url](#)

⁸⁹ Bertelsmann Stiftung, 19/03/2024, p. 11, [url](#); HRW, 16/01/2025, [url](#)

⁹⁰ UNSMIL, 07/12/2023, pp. 5-7, [url](#); UNSMIL, 09/04/2024, pp. 5-6, [url](#); UNSMIL, 08/08/2024, pp. 4-6, [url](#); UNSMIL, 10/12/2024, pp. 4-6, [url](#); UNSMIL, 11/04/2025, pp. 4-6, [url](#); UNSMIL, 17/04/2025, pp. 2-3, [url](#)

⁹¹ Bertelsmann Stiftung, 19/03/2024, pp. 11, 37, [url](#); Reuters, 14/05/2025, [url](#); Reuters (Elumami A.), 18/05/2025, [url](#); SWP (Lacher W.), 07/2023, p. 2, [url](#)

⁹² SWP (Lacher W.), 11/2020, p. 5, [url](#); SWP (Lacher W.), 07/2023, p. 2, [url](#)

⁹³ SWP (Lacher W.), 07/2023, p. 2, [url](#)

⁹⁴ Libya Tribune (Farhat J.), 27/03/2024, [url](#); New Left Review (Lacher W.), 26/01/2023, [url](#); SWP (Lacher W.), 07/2023, p. 2, [url](#)

⁹⁵ Agenzia Nova, 13/05/2025, [url](#); Libya Security Monitor, 12/05/2025, [url](#)

⁹⁶ SWP (Lacher W.), 07/2023, p. 5, [url](#)

⁹⁷ Chatham House (Eaton T.), 30/01/2024, p. 2, [url](#); ISPI (Badi E.), 06/07/2022, [url](#)

⁹⁸ SWP (Lacher W.), 11/2020, p. 6, [url](#)

⁹⁹ Chatham House (Eaton T.), 30/01/2024, p. 52, [url](#)

¹⁰⁰ Chatham House (Eaton T.), 30/01/2024, p. 52, [url](#); SWP (Lacher W.), 11/2020, p. 6, [url](#)

¹⁰¹ SWP (Lacher W.), 11/2020, p. 6, [url](#)

¹⁰² UNSMIL, 07/12/2023, p. 5, [url](#)

- Op 13 april 2024 vonden in Benghazi gevechten plaats tussen de Tariq bin Zayd Brigade en de 166ste Brigade die allebei deel uitmaken van de LAAF. De Tariq bin Zayd Brigade probeerde een militair kamp van de 166ste Brigade in te nemen.¹⁰³
- Op 24 oktober 2024 braken in Hamada, ten zuidoosten van Zintan, gewapende confrontaties uit tussen de 444ste Brigade (verbonden met de GNU) en de lokale eenheid van de Petroleum Facilities Guard (verbonden met Benghazi). De 444ste Brigade had volgens UNSMIL territorium onder controle van de Guard betreden.¹⁰⁴
- Op 12 en 13 februari 2025 vonden in de buurt van Qatrun in het zuiden gevechten plaats tussen de LAAF en de 128ste Reinforced Brigade. Aanleiding was de inbeslagname door de LAAF van militaire goederen van deze brigade. Onbevestigde berichten meldden meer dan 20 doden en 35 gewonden waaronder ook burgers. Tebu-stamoudsten bemiddelden een bestand.¹⁰⁵
- Tussen 12 en 14 mei 2025 vonden gewapende clashes met zwaar wapentuig plaats in enkele dichtbevolkte wijken van Tripoli.¹⁰⁶ Aanleiding was de dood van Abdul Ghani al-Kikli, hoofd van het Stability Support Apparatus (SSA). Hij werd op 12 mei al dan niet met voorbedachten rade in het militaire hoofdkwartier van de 444ste Brigade gedood. Het SSA werd op 13 mei uit de hoofdstad verdreven. Ook de Rada'a Force kwam in het vizier van diezelfde 444ste Brigade. Op 14 mei vonden ook tussen deze gewapende groepen confrontaties plaats, opnieuw in dichtbevolkte wijken. De uitkomst van deze clashes bleef onduidelijk. Diezelfde dag werd een bestand tussen de gewapende groepen afgekondigd. Volgens onbevestigde berichten vielen er 70 tot 170 doden.¹⁰⁷ De VN telde minstens 8 burgerslachtoffers¹⁰⁸ terwijl de LCW minstens 10 doden en 10 gewonden bij de burgerbevolking documenteerde.¹⁰⁹ De materiële schade was groot en enkele honderden families verlieten hun huizen.¹¹⁰ Lacher en de Libische krant al-Wasat noemden dit de eerste grote escalatie in de hoofdstad sinds de bovengenoemde clashes van 14 en 15 augustus 2023.¹¹¹

3. Strijdende partijen

3.1. Algemene kenmerken

Sinds de val van Qadhafi is het veiligheidslandschap versnipperd.¹¹² In een rapport van november 2020 verklaart Lacher dat het moeilijk is om het aantal gewapende groepen zelfs bij benadering te bepalen.¹¹³ Hij noemt een aantal van meerdere honderden actieve of inactieve gewapende groepen na 2014.¹¹⁴ BBC schat in januari 2016 hun aantal op ongeveer tweeduizend.¹¹⁵ Onderzoekers van het Geneva Centre for Security Sector Governance (DCAF) stellen eind 2021 dat meer dan 400.000 mensen als veiligheidspersoneel op de loonlijsten van de verschillende overheden staan. Dat is

¹⁰³ UNSMIL, 08/08/2024, p. 5, [url](#)

¹⁰⁴ UNSMIL, 10/12/2024, p. 5, [url](#)

¹⁰⁵ UNSMIL, 11/04/2025, p. 6, [url](#)

¹⁰⁶ Agenzia Nova, 13/05/2025, [url](#); Libya Security Monitor, 12/05/2025, [url](#); Libya Security Monitor, 13/05/2025, [url](#); Le Monde, 15/05/2025, [url](#); Reuters, 13/05/2025, [url](#)

¹⁰⁷ Libya Security Monitor, 17/05/2025, [url](#)

¹⁰⁸ Reuters (Elumami A.), 18/05/2025, [url](#)

¹⁰⁹ LCW, 15/05/2025, [url](#)

¹¹⁰ All Africa (Mishra V.) via Libya Tribune, 17/05/2025, [url](#)

¹¹¹ ISPI, 22/05/2025, [url](#); al-Wasat, 16/05/2025, [url](#)

¹¹² SWP (Lacher W.), 11/2020, p. 5, [url](#)

¹¹³ SWP (Lacher W.), 11/2020, p. 5, [url](#)

¹¹⁴ SWP (Lacher W.), 11/2020, p. 5, [url](#)

¹¹⁵ BBC, 11/01/2016, [url](#)

ongeveer 6 % van de bevolking van zo'n 6,5 miljoen burgers.¹¹⁶ Hun rapport maakt niet duidelijk hoeveel van deze mensen tot de gewapende groepen behoren. Volgens Eatons analyse van januari 2024 is het aantal leden en helpers van gewapende groepen onduidelijk.¹¹⁷

Vanuit dit grote aantal gewapende groepen is via een proces van consolidatie en centralisatie een kleiner maar steeds machtiger aantal groepen ontstaan, in het bijzonder in Tripoli en in het oosten.¹¹⁸

Volgens Eaton en Lacher opereren de gewapende groepen hoofdzakelijk in de gebieden waar ze vandaan komen.¹¹⁹ Na 2011 controleerden twee gewapende groepen een stad volledig: Islamitische Staat in Sirte (2015-2016) en de al-Kaniyat militie in de westelijke stad Tarhuna (2015-2020).¹²⁰ De LAAF van Haftar is de enige gewapende groep met gezag over een volledige regio, namelijk het oosten, het centrum en delen van het zuiden.¹²¹

Gewapende groepen kunnen ook deel uitmaken van netwerken en allianties.¹²² Tijdens de clashes van 14 mei 2025 in Tripoli bijvoorbeeld mobiliseerden de twee gewapende groepen in kwestie onmiddellijk hun netwerken. Rada'a Force kon volgens analist Jalel Harchaoui rekenen op steun uit Zawiya en een gewapende groep uit Zintan, terwijl groepen uit Misrata hun stadsgenoot Dabeiba en de 444^{ste} Brigade ter hulp snelden.¹²³ Verschillende lokale en bovenlokale voorbeelden tonen aan dat allianties steeds kunnen wisselen vanwege andere opportuniteiten of een veranderende machtsbalans of om het ontstaan van een dominante blok te verhinderen.¹²⁴

De meeste gewapende groepen, ook uit andere steden dan Tripoli, zijn volgens diverse bronnen officieel gelieerd aan overheidsinstellingen in het oosten en het westen.¹²⁵ Concreet gaat het over de ministeries van Binnenlandse Zaken en Defensie of nieuw gecreëerde instellingen. Deze gewapende groepen claimen de staat te vertegenwoordigen en voeren bijvoorbeeld in Tripoli net zoals het reguliere veiligheidspersoneel veiligheidstaken uit, zoals drugs- en misdaadbestrijding, bewaking, arrestatie en detentie.¹²⁶ Hun positie is hybride: de gewapende groep Rada'a Force bijvoorbeeld telt volgens een humanitair veiligheidsrapport van Insecurity Insight 1.500 leden waarvan 90 % officiële politieagenten.¹²⁷ Talloze groepen dragen officieel klinkende namen als 116de Brigade, hebben officiële emblemen en/of duiden *pro forma* een beroepscommandant aan.¹²⁸ Gewapende groepen uit bijvoorbeeld Tripoli en Benghazi zijn ook op sociale media actief.¹²⁹

Door hun link met de overheden ontvangen deze gewapende groepen een officieel salaris. Eaton schat op basis van gegevens van de Libische Centrale Bank dat het in 2022 over \$ 3,15 miljard gaat.¹³⁰ Daarnaast genereren ze ook inkomsten uit andere lucratieve economische en/of criminele bronnen

¹¹⁶ DCAF (Badi E., Gallet A., Maggi, R.), 12/11/2021, p. 10, [url](#)

¹¹⁷ Chatham House (Eaton T.), 30/01/2024, p. 4, [url](#)

¹¹⁸ BPB (Lacher W.), 12/08/2024, [url](#); Chatham House (Eaton T.), 30/01/2024, p. 6, [url](#); ISPI, 22/05/2025, [url](#); SWP (Lacher W.), 07/2023, p. 2, [url](#)

¹¹⁹ Chatham House (Eaton T.), 30/01/2024, p. 2, [url](#); SWP (Lacher W.), 11/2020, p. 31, [url](#)

¹²⁰ SWP (Lacher W.), 11/2020, p. 3, [url](#)

¹²¹ SWP (Lacher W.), 11/2020, p. 3, [url](#)

¹²² Chatham House (Eaton T.), 04/2021, p. 8, [url](#); SAS (Lacher W.), 03/2024, p. 33, [url](#)

¹²³ Jalel Harchaoui (@JMJalel_H), 14/05/2025, [url](#); The New Arab via Libya Tribune, 14/05/2025, [url](#)

¹²⁴ ME Council (Bin Musa A.), 22/08/2024, [url](#); New Left Review (Lacher W.), 26/01/2023, [url](#); SAS (Lacher W.), 08/2019, p. 9, [url](#); SAS (Lacher W.), 03/2024, pp. 33, 40, [url](#)

¹²⁵ Carnegie Endowment for Peace (Wehrey F.), 06/06/2024, [url](#); Chatham House (Eaton T.), 30/01/2024, p. 2, [url](#); SAS (Lacher W.), 03/2024, p. 41, [url](#); SWP (Lacher W.), 07/2023, p. 1, [url](#)

¹²⁶ Libya Tribune (Farhat J.), 27/03/2024, [url](#); Libya Tribune (Farhat J.), 29/03/2024, [url](#); Chatham House (Eaton T.), 30/01/2024, p. 41, [url](#); SWP (Lacher W.), 07/2023, pp. 2-3, [url](#); UNSMIL, 08/08/2024, p. 4, [url](#); OMCT, 24/05/2024, p. 3, [url](#)

¹²⁷ Insecurity Insight, 12/2023, p. 2, [url](#)

¹²⁸ Libya Tribune (Farhat J.), 27/03/2024, [url](#); SWP (Lacher W.), 07/2023, pp. 3, [url](#)

¹²⁹ Libya Tribune (Farhat J.), 27/03/2024, [url](#); Libya Tribune (Farhat J.), 29/03/2024, [url](#); Libya Tribune (Farhat J.), 06/06/2024, [url](#); Libya Tribune (Farhat J.), 09/06/2024, [url](#)

¹³⁰ Chatham House (Eaton T.), 30/01/2024, p. 6, [url](#)

zoals de smokkel van brandstof, drugs of migranten.¹³¹ Ondanks de overheidssteun handelen de groepen volgens diverse bronnen grotendeels op autonome wijze zonder effectieve staatscontrole.¹³² Mensenrechtenorganisaties verduidelijken dat zij straffeloos kunnen handelen.¹³³

Diverse bronnen wijzen op de grote invloed van sommige gewapende groepen op de politieke en militaire benoemingen en de verdeling van overheidsmiddelen.¹³⁴ De relaties tussen deze gewapende groepen en de ambtsdragers en hun instellingen steunen volgens Eaton sterk op interpersoonlijke connecties.¹³⁵ Volgens Lacher verdedigen ze in de eerste plaats de belangen van hun leiders, leden of sociale basis. Hun macht omschrijft hij als "Libya's militias have become the state".¹³⁶

3.2. Overzicht van de belangrijkste gewapende groepen

Lacher stelt in een analyse van eind 2020 dat de gewapende groepen vaak niet makkelijk te identificeren of af te bakenen zijn. Velen hebben in de loop der jaren hun namen en affiliaties veranderd.¹³⁷ De groepen en hun leiders kunnen in het dagelijkse gebruik ook andere namen en bijnamen hebben.¹³⁸ Daarnaast zijn diverse gewapende groepen zoals bijvoorbeeld in Misrata en Zintan in grote mate gedemobiliseerd en mobiliseren ze enkel bij ernstige externe dreiging.¹³⁹

In de geraadpleegde Engelstalige/Franstalige bronnen en ook bij experts worden de namen van gewapende groepen steeds in het Engels/Frans aangeduid. Voor hun namen in het Arabisch baseert Cedoca zich op hun officiële emblemen.¹⁴⁰ LCW gebruikt deze emblemen om de daders van mensenrechtenschendingen aan te duiden.¹⁴¹

3.2.1. De Libyan Arab Armed Forces (LAAF)

De Libyan Arab Armed Forces (LAAF, al-Quwwat al-musallihat al-arabiyyat al-libiyya) werd in de eerste helft van 2014 door Khalifa Haftar opgericht. De militaire coalitie droeg aanvankelijk de naam Libyan National Army (LNA, al-Jaish al-watani al-libiyya). LNA is sindsdien de gangbare naam in de internationale media, alhoewel Haftar de naam LNA al na enkele maanden in LAAF veranderde.¹⁴² Experts gebruiken de benaming LAAF. Libyan (Arab) Armed Forces is ook de term op de officiële emblemen van de subeenheden.¹⁴³

De LAAF wordt door Lacher in november 2020 als een militaire coalitie met loyale kerneenheden beschouwd.¹⁴⁴ Volgens een schatting van Insecurity Insight in november 2023 heeft de LAAF 25.000 strijders waarvan 7.000 permanent onder de wapens.¹⁴⁵

¹³¹ Chatham House (Eaton T.), 30/01/2024, p. 6, [url](#); New Left Review (Lacher W.), 26/01/2023, [url](#); SAS (Lacher W.), 03/2024, p. 40, [url](#)

¹³² Chatham House (Eaton T.), 30/01/2024, p. 4, [url](#)

¹³³ All Africa (Mishra V.) via Libya Tribune, 17/05/2025, [url](#); AI, 19/05/2025, [url](#); HRW, 27/01/2025, [url](#); LCW, 08/04/2025, p. 9, [url](#)

¹³⁴ ISPI (Badi E.), 06/07/2022, [url](#); SWP (Lacher W.), 07/2023, p. 1, [url](#); The New Arab via Libya Tribune, 14/05/2025, [url](#)

¹³⁵ Chatham House (Eaton T.), 30/01/2024, p. 5, [url](#); ISPI (Badi E.), 06/07/2022, [url](#)

¹³⁶ SWP (Lacher W.), 07/2023, p. 1, [url](#)

¹³⁷ SWP (Lacher W.), 11/2020, p. 6, [url](#)

¹³⁸ Libya Tribune (Farhat J.), 27/03/2024, [url](#); UNSMIL, 09/04/2024, p. 5, [url](#)

¹³⁹ Chatham House (Eaton T.), 30/01/2024, p. 3, [url](#); SWP (Lacher W.), 11/2020, p. 6, [url](#)

¹⁴⁰ Libya Tribune (Farhat J.), 27/03/2024, [url](#)

¹⁴¹ LCW, 08/04/2025, p. 49, [url](#)

¹⁴² SAS (Lacher W.), 08/2019, p. 16, [url](#)

¹⁴³ Libya Tribune (Farhat J.), 09/06/2024, [url](#)

¹⁴⁴ SWP (Lacher W.), 11/2020, p. 5, [url](#)

¹⁴⁵ Insecurity Insight, 11/2023, p. 2, [url](#)

Een analyse van juni 2024 lijst de acht belangrijkste eenheden van de LAAF op:¹⁴⁶

- Tariq bin Zayd Brigade (al-Liwa Tariq bin Zayd) onder leiding van Saddam Haftar, zoon van Khalifa Haftar;
- 152ste (Infantry) Battalion (Katiba 152 masha) onder leiding van Abdul Hakim Amazez al-Saabi, actief in het zuidoosten van het land;
- 106de Brigade (al-Liwa 106 of al-Liwa 106 mahjfal) onder leiding van Khalifa Haftar, actief aan de grens met Tsjaad;
- 166ste (Infantry) Battalion (al-Liwa 166 masha) onder leiding van Ayub al-Ferjani;
- 302de Battalion (al-Katiba 302) onder leiding van Isa Guesbsi;
- Benghazi Security Battalion (al-Katiba al-amn Benghazi) onder leiding van Jafar Omar;
- 155ste (Infantry) Brigade (al-Liwa 155 masha) onder leiding van Mahdi Nureddin Cherif en;
- 73ste (Infantry) Battalion (al-Liwa 73 masha) onder leiding van Ali al-Qatani.

3.2.2. De belangrijkste gewapende groepen in Tripoli

In Tripoli zijn volgens een analyse van Jawhat Farhat van maart 2024 zes belangrijke groepen actief. Een kaart in zijn analyse voor Libya Tribune toont hun territoriale controle.¹⁴⁷ Deze invloedzones komen ongeveer overeen met de kaart van november 2023 in een rapport van Adam Hakan over de wijk Abu Salim (Tripoli).¹⁴⁸ Deze kaarten zijn niet meer actueel want na de gewelddadige confrontaties van midden mei 2025 (zie hoofdstuk 2.2.) is de machtsbalans in Tripoli gewijzigd. De posities van de Rada'a Force en het Stability Support Apparatus (SSA) en de actuele invloedzones van de andere gewapende groepen zijn bij de redactie van dit rapport onduidelijk.¹⁴⁹

3.2.2.1. Rada'a Force

De Rada'a Force (Jihaz al-rada'a)¹⁵⁰ wordt in de Engelstalige bronnen ook als Radaa geschreven. De groep heet officieel Deterrence Agency for Combating Terrorism and Organized Crimes (Jihaz al-rada'a li mukafihat al-irhab wa al-jarimat al-munazzama). Bronnen gebruiken ook nog de vroegere naam Special Deterrence Force (SDF) of Special Deterrence Brigade.¹⁵¹

De Rada'a Force is verbonden met de Presidential Council, de driehoofdige presidentiële raad die in Tripoli de functie van staatshoofd uitoefent. Volgens Lacher controleert de Rada'a Force onder leiding van de salafist Abdul Raouf Al-Kara in juli 2023 grote delen van Tripoli.¹⁵² Een rapport van Insecurity Insight van december 2023 stelt dat Rada'a Force aanwezig is in de wijken Suq al-Jum'a en Ain Zara en de buurt van Mitiga, de luchthaven van Tripoli.¹⁵³ Afdelingen van de groep zijn ook in andere westelijke steden als Tarhuna, Bani Walid, Zlitan en Al-Khoms aanwezig. Insecurity Insight verklaart dat de Rada'a Force met 1.500 leden de derde grootste groep van Tripoli vormt. Het rapport noemt daarnaast het SSA en de 444ste Brigade als sleutelgroepen in Tripoli.¹⁵⁴

¹⁴⁶ Libya Tribune (Farhat J.), 06/06/2024, [url](#); Libya Tribune (Farhat J.), 09/06/2024, [url](#)

¹⁴⁷ Libya Tribune (Farhat J.), 27/03/2024, [url](#); Libya Tribune (Farhat J.), 29/03/2024, [url](#)

¹⁴⁸ SAS (Hakan A.), 04/2024, p. 9, [url](#)

¹⁴⁹ HRW, 20/05/2025, [url](#); ISPI, 22/05/2025, [url](#); Libya Security Monitor, 12/05/2025, [url](#)

¹⁵⁰ Libya Tribune (Farhat J.), 27/03/2024, [url](#)

¹⁵¹ Insecurity Insight, 12/2023, p. 2, [url](#)

¹⁵² SWP (Lacher W.), 07/2023, p. 2, [url](#)

¹⁵³ Insecurity Insight, 12/2023, p. 2, [url](#)

¹⁵⁴ Insecurity Insight, 12/2023, p. 2, [url](#)

3.2.2.2. Stability Support Apparatus (SSA)

De Arabische naam van het SSA is Jihaz da'am al-istiqrar.¹⁵⁵ Op 12 mei 2025 werd de leider Abdel Ghani al-Kikli, ook bekend als Ghaniwa (Ghneiwa), in het militaire hoofdkwartier van de 444^{ste} Brigade gedood. Bij het afronden van dit onderzoek is zijn opvolger nog niet bekend.¹⁵⁶

De groep heette tot 2021 Abu Salim Brigade en is eveneens verbonden met de Presidential Council.¹⁵⁷ Volgens Lacher controleert het SSA in juli 2023 grote delen van Tripoli.¹⁵⁸ Volgens kaarten van november 2023 en maart 2024 is de wijk Abu Salim zijn machtsbasis.¹⁵⁹ Na de gewapende clashes van 12 en 13 mei 2025 is het SSA uit de hoofdstad verdwenen (zie hoofdstuk 2.2.). Bij de publicatie van dit rapport is de positie van het SSA in Tripoli onduidelijk. Volgens analist Jawhar Farhat is de groep eveneens aanwezig in onder meer Sabratha en Zawiya.¹⁶⁰

3.2.2.3. 444ste Brigade

De 444ste Brigade wordt ook 444ste Combat Brigade (al-Liwa 444 of al-Liwa 444 qital) en 444ste Infantry Brigade genoemd.¹⁶¹

De 444ste Brigade staat onder leiding van Mahmud Hamza, een voormalige commandant van Rada'a Force, en is gelieerd aan het ministerie van Defensie. Hamza is ook hoofd van de Militaire Inlichtingendienst. Deze groep heeft volgens kaarten van november 2023 en maart 2024 zuidelijke gebieden van Tripoli onder controle.¹⁶² Experts beschouwen deze brigade als de best georganiseerde groep van Tripoli.¹⁶³

3.2.2.4. Andere gewapende groepen

De Public Security Service of General Security Service (Jihaz al-amn al-'amm wa al-tamarkazzat al-amniyya) heeft verschillende gebieden ten westen van Tripoli in handen.¹⁶⁴ Aan het hoofd van deze groep staat de (waarnemend) minister van Binnenlandse Zaken Imad Trabelsi.¹⁶⁵

De 111de Brigade of 111de Brigade Majhfal (al-Liwa 111 of al-Liwa 111 majhfal)¹⁶⁶, vroeger gekend als de 301de Infantry Battalion, staat onder leiding van Abdul Salam al-Zubi en is verbonden met het ministerie van Defensie.¹⁶⁷ De groep heeft volgens kaarten van november 2023 en maart 2024 de zuidwestelijke gebieden van Tripoli onder controle.¹⁶⁸

Het Janzur Knights Battalion (Katiba fursan Janzur)¹⁶⁹, waarvan de naam refereert naar zijn invloedzone, is aanwezig in Janzur, de streek ten westen van Tripoli.¹⁷⁰

¹⁵⁵ Libya Tribune (Farhat J.), 27/03/2024, [url](#)

¹⁵⁶ Agenzia Nova, 13/05/2025, [url](#)

¹⁵⁷ Reuters, 13/05/2025, [url](#)

¹⁵⁸ SWP (Lacher W.), 07/2023, p. 2, [url](#)

¹⁵⁹ Libya Tribune (Farhat J.), 27/03/2024, [url](#); SAS (Hakan A.), 04/2024, p. 9, [url](#)

¹⁶⁰ Libya Tribune (Farhat J.), 27/03/2024, [url](#)

¹⁶¹ Libya Tribune (Farhat J.), 29/03/2024, [url](#)

¹⁶² Libya Tribune (Farhat J.), 27/03/2024, [url](#); SAS (Hakan A.), 04/2024, p. 9, [url](#)

¹⁶³ Libya Tribune (Farhat J.), 29/03/2024, [url](#); SWP (Lacher W.), 07/2023, p. 1, [url](#)

¹⁶⁴ Libya Tribune (Farhat J.), 29/03/2024, [url](#); SAS (Hakan A.), 04/2024, p. 9, [url](#)

¹⁶⁵ Libya Tribune (Farhat J.), 29/03/2024, [url](#); SAS (Hakan A.), 04/2024, p. 9, [url](#)

¹⁶⁶ Libya Tribune (Farhat J.), 29/03/2024, [url](#)

¹⁶⁷ Libya Tribune (Farhat J.), 29/03/2024, [url](#)

¹⁶⁸ Libya Tribune (Farhat J.), 29/03/2024, [url](#); SAS (Hakan A.), 04/2024, p. 9, [url](#)

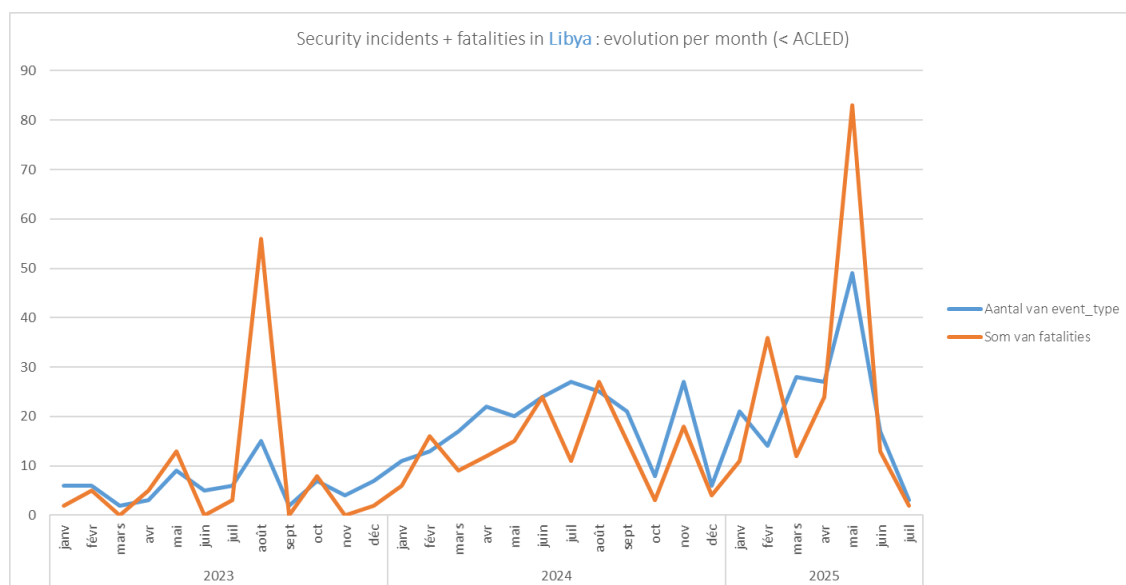
¹⁶⁹ Libya Tribune (Farhat J.), 29/03/2024, [url](#)

¹⁷⁰ Libya Tribune (Farhat J.), 29/03/2024, [url](#); SAS (Hakan A.), 04/2024, p. 9, [url](#)

4. Typologie van het geweld

4.1. Aantal incidenten

Voor de periode 1 januari 2023 tot 4 juli 2025 codeert ACLED 452 veiligheidsincidenten. In 2023 noteert ACLED 72 incidenten en in 2024 een stijging tot 221 incidenten. Voor de eerste helft van 2025 (tot 4 juli) telt ACLED 159 incidenten. De pieken inzake slachtoffers van augustus 2023 en mei 2025 zijn gelieerd aan gewapende confrontaties in de hoofdstad Tripoli en de piek in februari 2025 aan clashes in het zuidelijke Qatrun. Na de clashes van midden mei 2025 werd in de hoofdstad een staakt-het-vuren afgesloten dat bij de eindredactie van dit rapport standhoudt. (zie hoofdstuk 2.2.).¹⁷¹

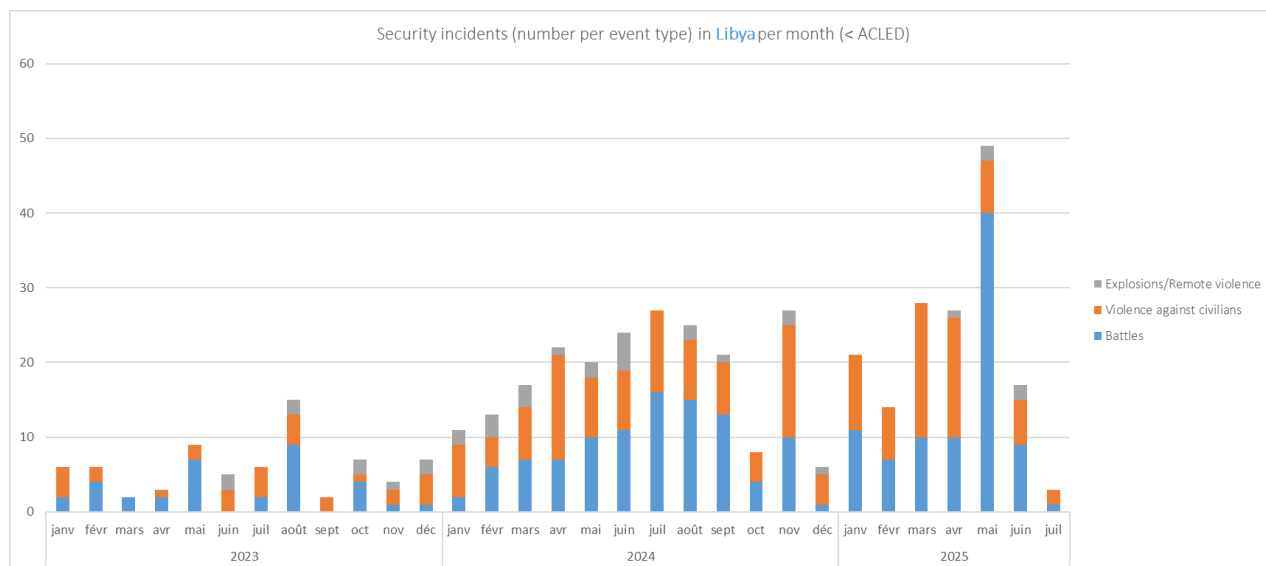


Grafiek 1: Grafiek opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data 01/01/2023 – 04/07/2025¹⁷²

¹⁷¹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/07/2025, [url](#)

¹⁷² ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/07/2025, [url](#)

4.2. Aard van de incidenten



Grafiek 2: Grafiek opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data 01/01/2023 – 04/07/2025¹⁷³

ACLED noteert in de geraadpleegde periode over het algemeen meer *battles* dan *violence against civilians*, maar er zijn ook maanden met meer *violence against civilians* zoals in april en november 2024 en maart en april 2025. Van alle geregistreerde veiligheidsincidenten beschouwt ACLED 224 incidenten als *battles*, 192 incidenten als *violence against civilians* en 36 als *explosions/remote violence*.¹⁷⁴

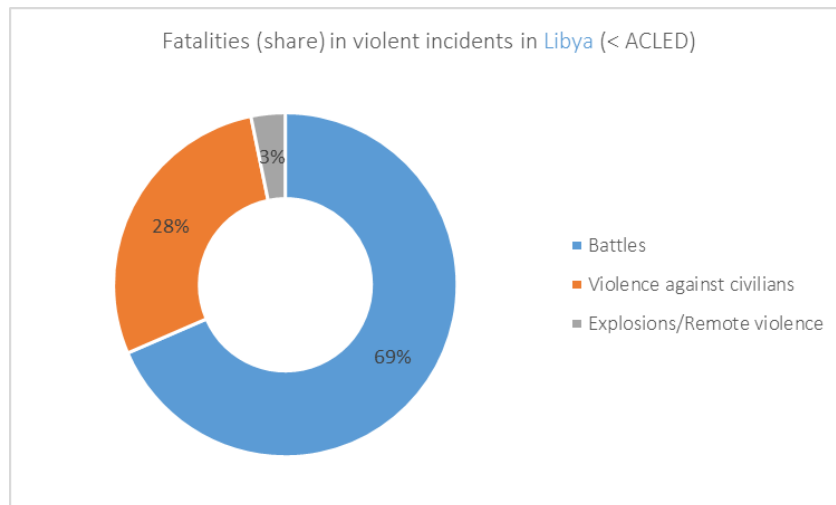
5. Doelwitten van het geweld

Voor de periode 1 januari 2023 tot 4 juli 2025 registreert ACLED 435 dodelijke slachtoffers (strijders en burgers) bij incidenten van het type *battles*, *explosions/remote violence* en *violence against civilians*. Specifiek per jaar zijn het 94 doden in 2023, 160 doden in 2024 en 181 doden in 2025 (tot 4 juli). Van alle doden in de geraadpleegde periode valt 69 % (298 doden) bij *battles*, 28 % (123 doden) bij *violence against civilians* en 3 % (14 doden) bij *explosions/remote violence*.¹⁷⁵

¹⁷³ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/07/2025, [url](#)

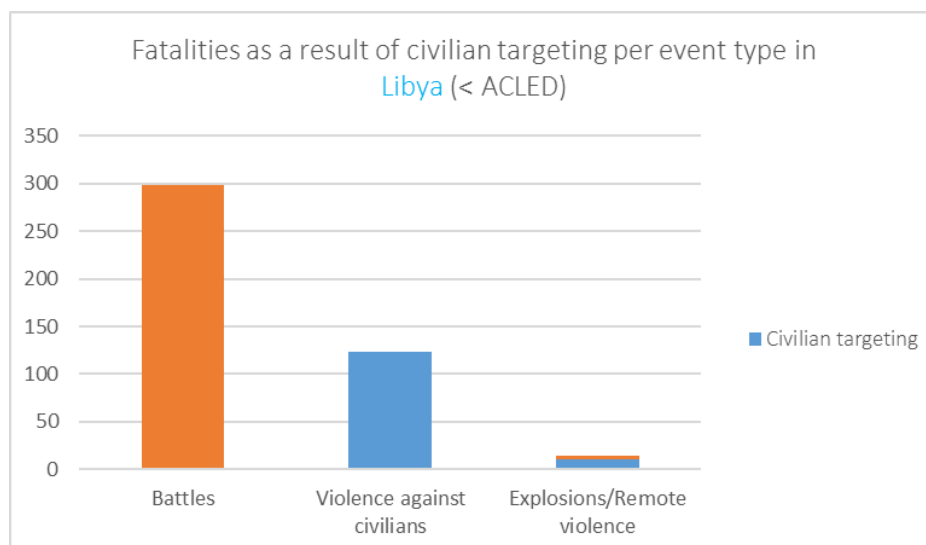
¹⁷⁴ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/07/2025, [url](#)

¹⁷⁵ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/07/2025, [url](#)



Grafiek 3: Grafiek opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data 01/01/2023 – 04/07/2025¹⁷⁶

ACLED noteert gewelddaden waarbij burgers “the main or only target” zijn onder de noemer *civilian targeting*. Naast alle incidenten binnen de categorie *violence against civilians* bevat de cluster *civilian targeting* ook gewelddaden geregistreerd als *explosions/remote violence*. ACLED definieert burgers als per definitie ongewapende slachtoffers van geweld. In die zin beschouwt ACLED veiligheidspersoneel in burger, dus ongewapend, als burgers wanneer ze het doelwit zijn van geweld.¹⁷⁷



Grafiek 4: Grafiek opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data 01/01/2023 – 04/07/2025¹⁷⁸

ACLED codeert voor de geraadpleegde periode geen burgerdoden als de ‘main or only target’ in de categorie *battles*.¹⁷⁹ AI en HRW refereren in hun jaarrapporten in algemene bewoordingen naar burgerslachtoffers bij de clashes.¹⁸⁰ UNSMIL houdt in haar kwartaalrapporten geen statistieken van burgerslachtoffers bij. Alleen LCW documenteert op gedetailleerde wijze via een monitoring- en

¹⁷⁶ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/07/2025, [url](#)

¹⁷⁷ ACLED, 06/2023, pp. 22, 23, 29, [url](#)

¹⁷⁸ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/07/2025, [url](#)

¹⁷⁹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/07/2025, [url](#)

¹⁸⁰ AI, 24/04/2024, [url](#); HRW, 11/01/2024, [url](#)

documentatieteam op het terrein burgerslachtoffers (doden en gewonden) bij gewapende clashes, al geven deze bevindingen geen volledig beeld van de mensenrechtensituatie.¹⁸¹ In 2023 en 2024 vallen volgens AI en LCW de meeste slachtoffers in willekeurige beschietingen tijdens gewapende clashes in dichtbevolkte en/of residentiële gebieden.¹⁸² Explosies van landmijnen en andere oorlogsrestanten vormen de tweede oorzaak.¹⁸³ Voor 2023 noteert LCW twintig burgerslachtoffers en voor 2024 zestien doden en zestien gewonden.¹⁸⁴ Voor 2025 heeft LCW nog geen algemene cijfers. Bij de gewapende confrontaties van midden mei 2025 in Tripoli vielen volgens de VN minstens acht burgerslachtoffers¹⁸⁵ terwijl LCW minstens tien doden en tien gewonden documenteerde.¹⁸⁶ De betrouwbare krant Libya Herald meldt in het kader van bovenstaande clashes dat de regering-Dabeiba officiële statistieken van slachtoffers achterhoudt.¹⁸⁷

¹⁸¹ LCW, 08/04/2025, p. 6, [url](#)

¹⁸² AI, 24/04/2024, [url](#); LCW, 08/04/2025, p. 36, [url](#)

¹⁸³ HRW, 11/01/2024, [url](#); LCW, 08/04/2025, p. 36, [url](#)

¹⁸⁴ LCW, 08/04/2025, p. 36, [url](#)

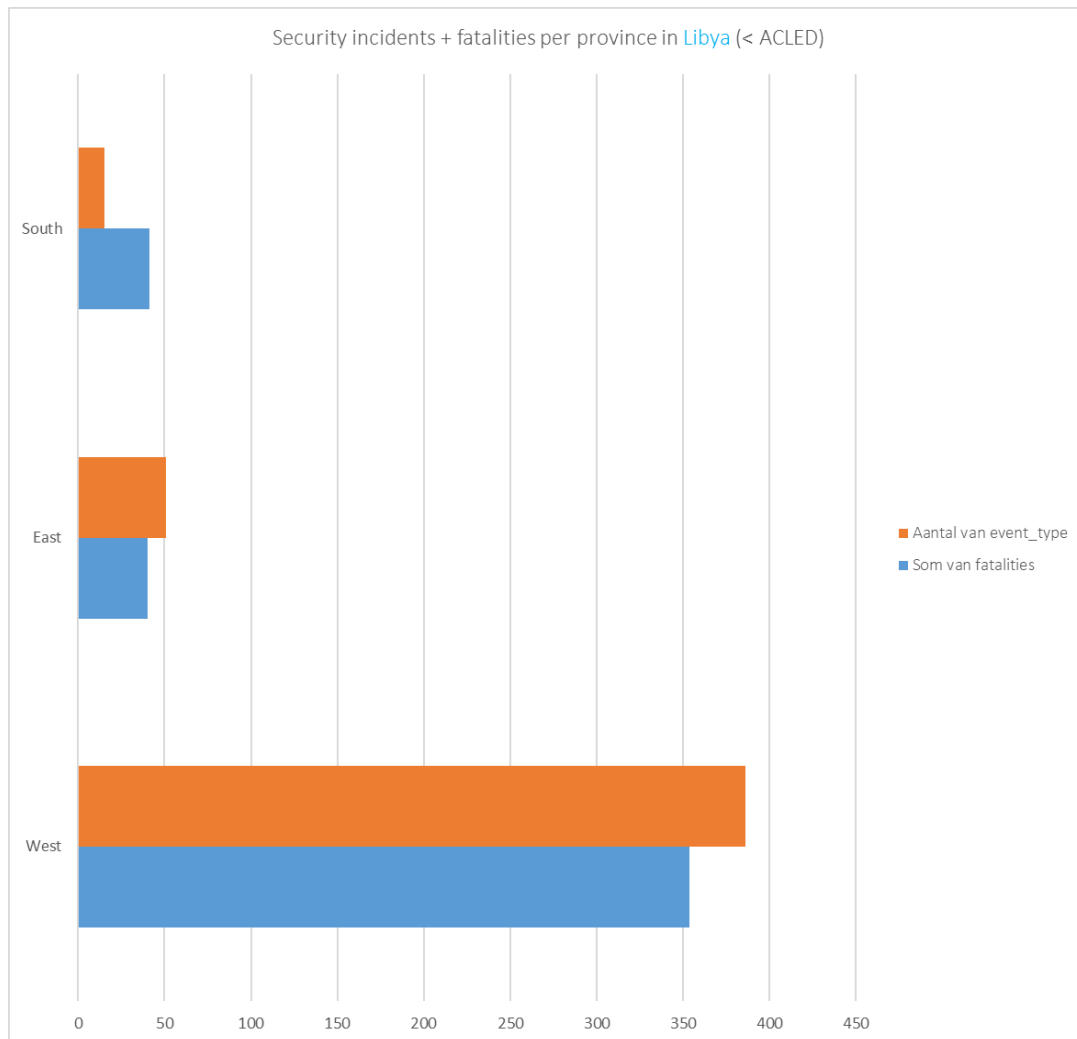
¹⁸⁵ Reuters (Elumami A.), 18/05/2025, [url](#)

¹⁸⁶ LCW, 15/05/2025, [url](#)

¹⁸⁷ Libya Herald (Zaptia S.), 15/05/2025, [url](#)

6. Geografische verdeling

De regio's West, East en South in de ACLED-gegevens komen overeen met de geografische zones Tripolitanië (westen), Cyrenaica (oosten) en Fezzan (zuiden). Deze geografische zones vallen niet samen met de twee grote invloedzones van de GNU en de LAAF die bronnen eveneens met westen en oosten aanduiden. ACLED noteert zoals de andere geraadpleegde bronnen de meeste veiligheidsincidenten in het westen (zie hoofdstuk 2.2.).¹⁸⁸



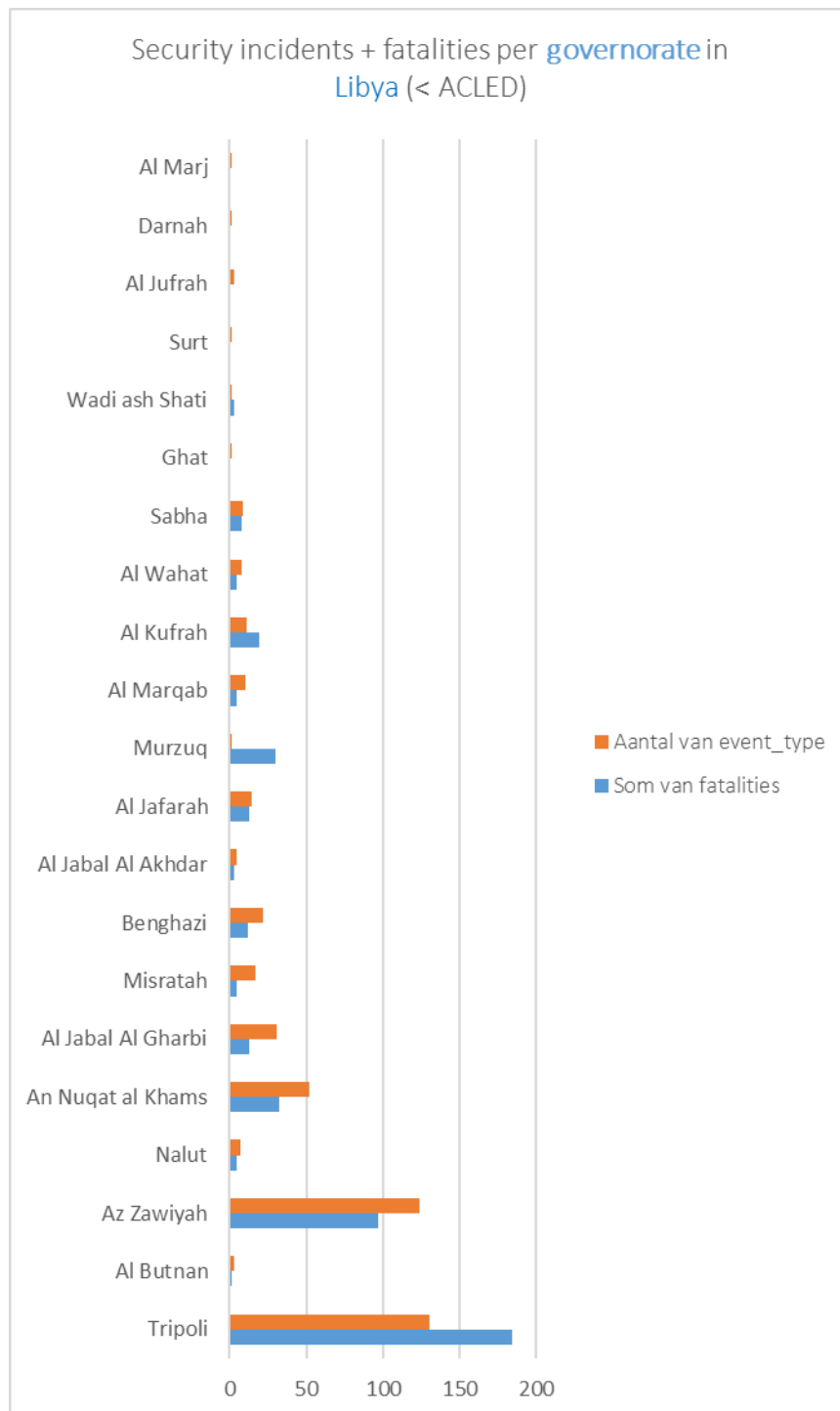
Grafiek 5: Grafiek opgesteld door Cedoca op basis van ACLED-data 01/01/2023 - 04/07/2025¹⁸⁹

Op het administratieve subniveau van de *governorate* (*muhafazah*) codeert ACLED de meeste veiligheidsincidenten en dodelijke slachtoffers (strijders en burgers) in de noordwestelijke *governorates* van Tripoli, az-Zawiya en an-Nuqat al-Khams (met de grensstad Zuwara). Deze drie *governorates* vormen de noordwestelijke regio tussen de hoofdstad Tripoli en de Tunesische grens.¹⁹⁰

¹⁸⁸ Bertelsmann Stiftung, 19/03/2024, p. 11, [url](#); HRW, 16/01/2025, [url](#); UNSMIL, 07/12/2023, pp. 5-7, [url](#); UNSMIL, 09/04/2024, pp. 5-6, [url](#); UNSMIL, 08/08/2024, pp. 4-6, [url](#); UNSMIL, 10/12/2024, pp. 4-6, [url](#); UNSMIL, 11/04/2025, pp. 4-6, [url](#); UNSMIL, 17/04/2025, pp. 2-3, [url](#)

¹⁸⁹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/07/2025, [url](#)

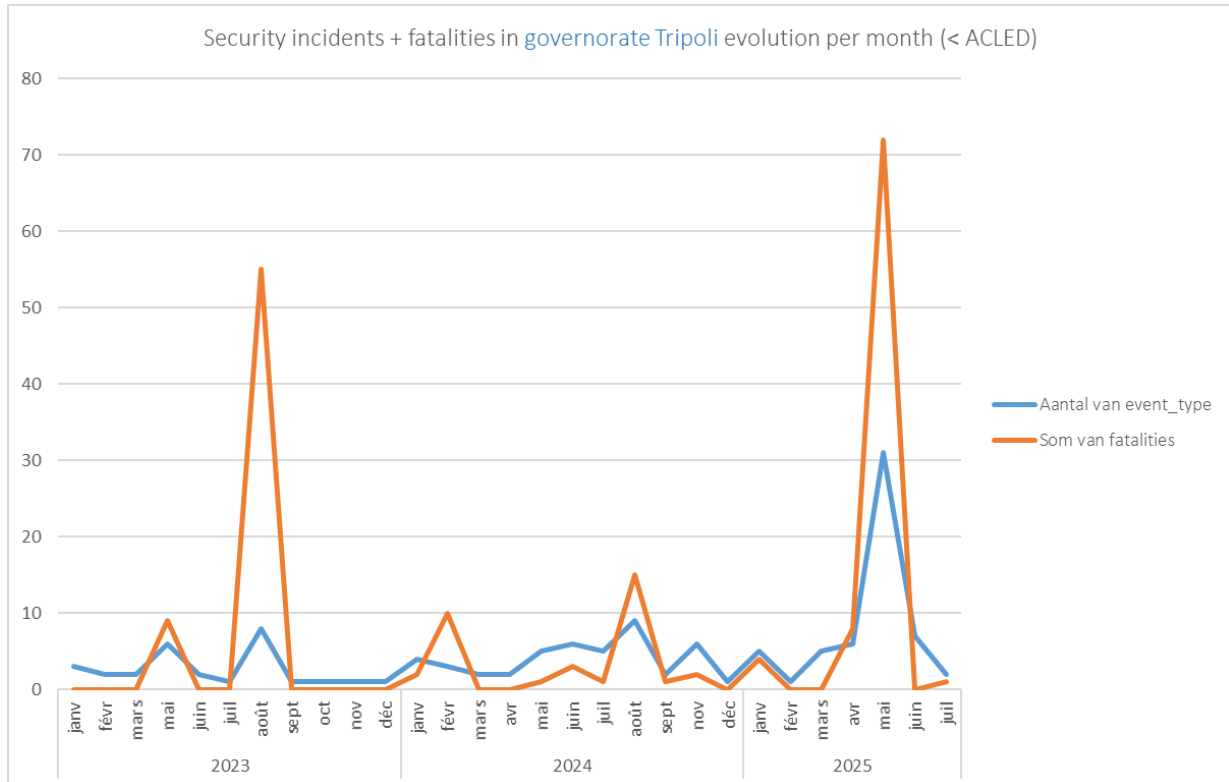
¹⁹⁰ UNSMIL, 11/2015, [url](#)



Grafiek 6: Grafiek opgesteld door Cedoca op basis van ACLED-data 01/01/2023 - 04/07/2025¹⁹¹

¹⁹¹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/07/2025, [url](#)

Voor de *governorate* Tripoli (met inbegrip van de hoofdstad Tripoli) codeert ACLED tussen 1 januari 2023 en 4 juli 2025 130 veiligheidsincidenten met 184 dodelijke slachtoffers (strijders en burgers), waarvan 71 *battles* met 154 dodelijke slachtoffers.¹⁹²



Grafiek 7: Grafiek opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data 01/01/2023 - 04/07/2025¹⁹³

De eerste piek in augustus 2023 is gelieerd aan de gewapende clashes van 14 en 15 augustus 2023 in de hoofdstad Tripoli. Daarbij vielen minstens 55 doden en meer dan 100 gewonden waaronder ook burgers. Na bemiddeling werden de clashes beëindigd.¹⁹⁴ De tweede piek in mei 2025 is gelieerd aan de gewapende clashes van 12 tot en met 14 mei 2025 die opnieuw in de hoofdstad Tripoli plaats vonden. Volgens onbevestigde berichten vielen er 70 tot 170 doden. Volgens de VN waren er minstens 8 burgerslachtoffers terwijl de LCW minstens 10 doden en 10 gewonden bij de burgerbevolking documenteerde. Ook dit geweld werd via bemiddeling en een staakt-het-vuren beëindigd.¹⁹⁵ (zie hoofdstuk 2.2.) Bij het afronden van dit onderzoek bleef het staakt-het-vuren van kracht. Verschillende bronnen omschrijven deze laatste confrontaties als de grootste escalatie sinds midden augustus 2023.¹⁹⁶

¹⁹² ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/07/2025, [url](#)

¹⁹³ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/07/2025, [url](#)

¹⁹⁴ UNSMIL, 07/12/2023, p. 5, [url](#)

¹⁹⁵ LCW, 15/05/2025, [url](#); Libya Security Monitor, 17/05/2025, [url](#); Reuters (Elumami A.), 18/05/2025, [url](#)

¹⁹⁶ ISPI, 22/05/2025, [url](#); al-Wasat, 16/05/2025, [url](#)

7. Verplaatsingen van de bevolking

Volgens vertrouwelijke bronnen in het *Algemeen Ambtsbericht* van februari 2023 reizen mensen binnen Libië tussen oost en west, onder meer wegens familiebanden. Een andere vertrouwelijke bron verklaart dat de meeste mensen niet ver reizen en in hun regio blijven omdat het land zo groot is.¹⁹⁷

Diverse bronnen wijzen op het bestaan van binnenlandse controleposten door gewapende groepen.¹⁹⁸ Volgens een onderzoek van Lacher over Zawiya is het tegelijkertijd van cruciaal belang dat de wegen openblijven, bijvoorbeeld om smokkel te faciliteren.¹⁹⁹ In 2023 en 2024 signaleren bronnen controleposten onder meer in Tripoli, op de kustweg tussen Tripoli via Zawiya met de Tunesische grens en tussen het oosten en het zuiden.²⁰⁰

Een vertrouwelijke bron van het *Algemeen Ambtsbericht* verklaart midden december 2022 dat burgers zonder specifiek profiel, in het bijzonder gezinnen, over het algemeen zonder problemen tussen oost en west kunnen reizen. Reizen vanuit het noordwesten naar het zuiden kan volgens deze bron onveiliger zijn, onder meer vanwege afpersing bij controleposten.²⁰¹ Volgens onderzoek van Lacher is ook bij controleposten tussen Zawiya en de Tunesische grens sprake van afpersing van kwetsbare profielen, zoals Tunesische kleinhandelaars.²⁰² Het rapport over 2023 van Freedom House stelt dat reizen tussen het oosten en het westen "is somewhat less dangerous since the 2020 cease-fire, but sporadic road closures and abandoned landmines or explosives remain common."²⁰³

¹⁹⁷ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 02/2023, p. 29, [url](#)

¹⁹⁸ Freedom House, 29/02/2024, [url](#); Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 02/2023, p. 29, [url](#); USDOS, 29/02/2024; [url](#)

¹⁹⁹ SAS (Lacher W.), 03/2024, p. 10, [url](#)

²⁰⁰ BBC (Durbin A.), 22/02/2024, [url](#); SAS (Lacher W.), 03/2024, pp. 49-52, 54, [url](#); USDOS, 29/02/2024 [url](#)

²⁰¹ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 02/2023, p. 29, [url](#)

²⁰² SAS (Lacher W.), 03/2024, p. 50, [url](#)

²⁰³ Freedom House, 29/02/2024, [url](#)

Kaart van Libië²⁰⁴

²⁰⁴ UNSMIL, 11/2015, [url](#)

Bibliografie

Geschreven en audiovisuele bronnen

African Development Bank, *Libya economic outlook*, s.d., <https://www.afdb.org/en/countries/north-africa/libya/libya-economic-outlook#:~:text=Outlook%20and%20risks&text=The%20economy%20is%20projected%20to,stab%20in%20global%20food%20prices> [geraadpleegd op 08/05/2025]

Agenzia Nova, *Libya: Osama Hamad takes office in Benghazi as premier designated by Parliament*, 18/05/2023, <https://www.agenzianova.com/en/news/libia-osama-hammad-si-insedia-a-bengasi-come-premier-designato-dal-parlamento> [geraadpleegd op 12/05/2025]

Agenzia Nova, *Libya: Al Darssi case shakes the country, a viral video reignites the East-West clash*, 06/05/2025, <https://www.agenzianova.com/en/news/libya-the-case-at-darssi-shakes-the-country-a-viral-video-reignites-the-east-west-clash> [geraadpleegd op 12/05/2025]

Agenzia Nova, *Libya, the analyst to Nova: The ambush on the leader of the militia "Ghaniwa" was orchestrated by the Brigade 444*, 13/05/2025, <https://www.agenzianova.com/en/news/libya-analyst-a-nova-ambush-on-the-leader-of-the-ghaniwa-militia-was-orchestrated-by-the-444-brigade> [geraadpleegd op 23/05/2025]

Al Jazeera, *Battle for Tripoli: key moments*, 30/04/2017, <https://www.aljazeera.com/news/2017/4/30/battle-for-libya-key-moments-3> [geraadpleegd op 24/04/2025]

Al Jazeera (Allahoum R.), *Libya: the battle for Tripoli explained in 600 words*, 05/05/2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/6/5/libya-the-battle-for-tripoli-explained-in-600-words> [geraadpleegd op 28/04/2025]

Al Jazeera, *Libya timeline: Haftar's offensive to a ceasefire*, 23/10/2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/10/23/libyas-timeline-from-haftars-offensive-to-ceasefire> [geraadpleegd op 05/05/2025]

Al Jazeera, *Explainer: What is fuelling Libya's instability?*, 18/02/2022, <https://www.aljazeera.com/news/2022/2/18/explainer-what-is-fueling-libyas-instability> [geraadpleegd op 06/05/2025]

Al Jazeera, *Libya's prime minister asserts control after deadly Tripoli violence*, 13/05/2025, <https://www.aljazeera.com/news/2025/5/13/libyas-prime-minister-asserts-control-after-deadly-tripoli-violence> [geraadpleegd op 19/05/2025]

All Africa (Mishra V.) via Libya Tribune, *Libya's fragile peace tested again as new clashes roil Tripoli*, 17/05/2025, <https://en.minbarlibya.org/2025/05/17/libyas-fragile-peace-tested-again-as-new-clashes-roil-tripoli> [geraadpleegd op 23/05/2025]

Al-Wasat, جريدة «الوسط»: السلاح يقضي الحوار ويحول الخلاف إلى صراع مسلح [De krant al-Wasat: wapens maken dialoog onmogelijk en zetten onenigheid om in een gewapend conflict], 16/05/2025, <https://alwasat.ly/news/libya/476922> [geraadpleegd op 23/05/2025]

Amnesty International (AI), *The battle for Libya: killings, disappearances and torture*, 13/09/2011, <https://www.amnesty.org/en/documents/mde19/025/2011/en/> [geraadpleegd op 05/05/2025]

Amnesty International (AI), *Libye. Des civils bloqués à Benghazi se trouvent dans une situation désespérée du fait des affrontements*, 30/09/2016, <https://www.amnesty.org/fr/latest/press-release/2016/09/libya-civilians-trapped-in-benghazi-in-desperate-conditions-as-fighting-encroaches/> [geraadpleegd op 05/05/2025]

Amnesty International (AI), *The state of the world's human rights: Libya 2023*, 24/04/2024, <https://www.amnesty.org/en/location/middle-east-and-north-africa/north-africa/libya/report-libya> [geraadpleegd op 09/05/2025]

Amnesty International (AI), *The state of the world's human rights: Libya 2024*, 29/04/2025, <https://www.amnesty.org/en/location/middle-east-and-north-africa/north-africa/libya/report-libya> [geraadpleegd op 09/05/2025]

Amnesty International (AI), *Government of National Unity must ensure militia leaders are held to account after outbreak of violence in Tripoli*, 19/05/2025, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2025/05/libya-government-of-national-unity-must-ensure-militia-leaders-are-held-to-account-after-outbreak-of-violence-in-tripoli> [geraadpleegd op 23/05/2025]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *About ACLED*, s.d., <https://acleddata.com/about-acleddata/> [geraadpleegd op 26/01/2024]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Codebook*, 06/2023, https://acleddata.com/acleddatanew/wp-content/uploads/dlm_uploads/2023/06/ACLED_Codebook_2023.pdf [geraadpleegd op 26/01/2024]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Coding Review Process, Version 2 (09.2020)*, 11/2021, https://acleddata.com/acleddatanew/wp-content/uploads/2021/11/ACLED_Coding-Review-Process_v2_September-2020.pdf [geraadpleegd op 26/01/2024]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Data Africa*, via export tool geraadpleegde update: 04/07/2025, <https://www.acleddata.com/data/> [geraadpleegd op 08/07/2025]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Fatality Methodology*, 01/2023, https://acleddata.com/acleddatanew/wp-content/uploads/2023/01/FAQs-ACLED-Fatality-Methodology_2023.pdf [geraadpleegd op 26/01/2024]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Resource Library*, s.d., <https://acleddata.com/resources/#1644417247131-efe69df0-2548> [geraadpleegd op 26/01/2024]

Associated Press (AP), *Libyan militias promise wealth in unstable nation*, 13/03/2013, <https://eu.usatoday.com/story/news/world/2013/03/13/libya-militia-wealth/1985211/> [geraadpleegd op 05/05/2025]

Bertelsmann Stiftung (BTI), *2024 Country report Libya*, 19/03/2024, https://bti-project.org/fileadmin/api/content/en/downloads/reports/country_report_2024_LBY.pdf [geraadpleegd op 24/04/2025]

BBC, *Guide to key Libyan militias*, 11/01/2016, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-19744533> [geraadpleegd op 13/05/2025]

BBC, *Libya profile – timeline*, 15/03/2021, <https://www.bbc.com/news/world-africa-13755445> [geraadpleegd op 29/04/2025]

BBC (Durbin A.), *Libya government says militias to leave Tripoli after deal struck*, 22/02/2024, <https://www.bbc.com/news/world-africa-68366304> [geraadpleegd op 02/06/2025]

Bundeszentrale für politische Bildung (BPB) (Lacher W.), *Konfliktporträt: Libyen*, 12/08/2024, <https://www.bpb.de/themen/kriege-konflikte/dossier-kriege-konflikte/54649/libyen/> [geraadpleegd op 24/04/2025]

Carnegie Endowment for Peace (Wehrey F.), *Climate vulnerability in Libya: building resilience through local empowerment*, 06/06/2024, <https://carnegieendowment.org/research/2024/06/libya-climate-vulnerability-adaptation-periphery?lang=en> [geraadpleegd op 14/05/2025]

Chatham House (Eaton T.), *The Libyan Arab Armed Forces. A network analysis of Haftar's military alliance*, 04/2021, <https://www.chathamhouse.org/sites/default/files/2021-05/2021-05-28-libyan-arab-armed-forces-eaton.pdf> [geraadpleegd op 23/05/2025]

Chatham House (Eaton T.), *Security actors in Misrata, Zawiya and Zintan*, 30/01/2024, <https://www.chathamhouse.org/2023/12/security-actors-misrata-zawiya-and-zintan-2011> [geraadpleegd op 14/05/2025]

Central Intelligence Agency (CIA), *The world fact book. Countries: Libya*, 07/05/2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/libya/#military-and-security> [geraadpleegd op 07/05/2025]

Deutsche Welle (DW) (Stocker V.), *Tribal feuds, local conflicts engulf Libya*, 12/10/2013, <https://www.dw.com/en/tribal-feuds-local-conflicts-engulf-libya/a-17154021> [geraadpleegd op 05/05/2025]

European Foundation for Democracy (EFD), *Libya's fight for survival. Defeating jihadist networks*, 09/2015, <https://europeandemocracy.eu/wp-content/uploads/2015/09/Libyas-fight-for-survival-Defeating-jihadist-networks.pdf> [geraadpleegd op 21/05/2025]

France 24 via News Wires, *Tripoli under control of militias, says government*, 01/09/2014, <https://www.france24.com/en/20140901-libya-tripoli-militia-control-government-crisis> [geraadpleegd op 08/05/2025]

Freedom House, *Libya: freedom in the world 2024*, 29/02/2024, <https://freedomhouse.org/country/libya/freedom-world/2024> [geraadpleegd op 02/06/2025]

Geneva Centre for Security Sector Governance (DCAF) (Badi E., Gallet A., Maggi, R.), *The road to stability: rethinking security sector reform in post-conflict Libya*, 12/11/2021, https://www.dcaf.ch/sites/default/files/publications/documents/The_Road_to_Stability2021.pdf [geraadpleegd op 14/05/2025]

Geopolitical Intelligence Services (GIS) (Saina Fasanatti F.), *Turkey's decisive entry into Libya's civil war*, 01/07/2020, <https://www.gisreportsonline.com/r/turkey-libya-war/> [geraadpleegd op 05/05/2025]

Geopolitical Intelligence Services (GIS), *The Libya crisis, 10 years on*, 04/05/2021, <https://www.gisreportsonline.com/r/libya-crisis-2021> [geraadpleegd op 07/05/2025]

Human Rights Watch (HRW), *Libya: threat of Tripoli fighting raises atrocity concerns*, 06/04/2019, <https://www.hrw.org/news/2019/04/06/libya-threat-tripoli-fighting-raises-atrocity-concerns> [geraadpleegd op 29/04/2025]

Human Rights Watch (HRW), *Libya, Events of 2022*, 12/01/2023, <https://www.hrw.org/world-report/2023/country-chapters/libya> [geraadpleegd op 08/05/2025]

Human Rights Watch (HRW), *World Report 2024: Libya*, 11/01/2024, <https://www.hrw.org/world-report/2024/country-chapters/libya> [geraadpleegd op 09/05/2025]

Human Rights Watch (HRW), *World Report 2025: Libya*, 16/01/2025, <https://www.hrw.org/world-report/2025/country-chapters/libya> [geraadpleegd op 09/05/2025]

Human Rights Watch (HRW), *Libya: civic space crushed*, 27/01/2025, <https://www.hrw.org/news/2025/01/27/libya-civic-space-crushed> [geraadpleegd op 23/05/2025]

Human Rights Watch (HRW), *Libya: civilians caught in militia clashes*, 20/05/2025, <https://www.hrw.org/news/2025/05/20/libya-civilians-caught-militia-clashes> [geraadpleegd op 23/05/2025]

Insecurity Insight, *Eastern Libya Situation Report*, 11/2023, <https://insecurityinsight.org/wp-content/uploads/2023/11/Eastern-Libya-Situation-Report-November-2023.pdf> [geraadpleegd op 26/05/2025]

Insecurity Insight, *Western Libyan Situation Report*, 12/2023, <https://insecurityinsight.org/wp-content/uploads/2023/12/Western-Libya-Situation-Report-December-2023.pdf> [geraadpleegd op 19/05/2025]

Italian Institute for International Political Studies (ISPI), *Libya: sowing new seeds of instability*, 16/02/2022, <https://www.ispionline.it/en/publication/libya-sowing-new-seeds-instability-33310> [geraadpleegd op 07/05/2025]

Italian Institute for International Political Studies (ISPI) (Badi E.), *Armed groups no longer: Libya's competitive political militias*, 06/07/2022, <https://www.ispionline.it/en/publication/armed-groups-no-longer-libyas-competitive-political-militias-35656> [geraadpleegd op 16/05/2025]

Italian Institute for International Political Studies (ISPI), *Libya's stable instability*, 16/05/2024, <https://www.ispionline.it/en/publication/libyas-stable-instability-173851> [geraadpleegd op 07/05/2025]

Italian Institute for International Political Studies (ISPI) (Garcia M.), *Libya's stable instability*, 01/03/2025, <https://afric.news/2025/03/01/libyas-stable-instability-ispi/?amp=1> [geraadpleegd op 07/05/2025]

Italian Institute for International Political Studies (ISPI), *Libya faces another wave of violence*, 22/05/2025, <https://www.ispionline.it/en/publication/libya-faces-another-wave-of-violence-209557> [geraadpleegd op 23/05/2025]

Jalel Harchaoui (@JMJalel_H), *Tripoli slides back into civil war* [X post], 14/05/2025, https://x.com/jmjalel_h/status/1922575795370770524?s=48&t=wXFyH68NYqiUWYF8ih8YsA [geraadpleegd op 19/05/2025]

Lawyers for Justice in Libya (LFJL), *"Justice is the only way forward": Perceptions of justice in Libya ten years on*, 23/06/2022, <https://www.libyanjustice.org/news/justice-is-the-only-way-forward-perceptions-of-justice-in-libya-ten-years-on> [geraadpleegd op 29/04/2025]

Le Monde, *En Libye, trêve fragile après trois jours de violents combats à Tripoli*, 15/05/2025, https://www.lemonde.fr/afrique/article/2025/05/15/en-libye-treve-fragile-apres-trois-jours-de-violents-combats-a-tripoli_6606240_3212.html [geraadpleegd op 23/05/2025]

Libya Crimes Watch (LCW), *Annual Report 2024. Accountability is the solution*, 08/04/2025, <https://lcw.ngo/en/blog/annual-report-2024-libya-accountability-is-the-solution> [geraadpleegd op 21/05/2025]

Libya Crimes Watch (LCW), *التقرير السنوي 2024 – ليبيا المحاسبة هي الحل* [Jaarverslag 2024: verantwoording is de oplossing], 08/04/2025, <https://lcw.ngo/en/blog/annual-report-2024-libya-accountability-is-the-solution> [geraadpleegd op 21/05/2025]

Libya Crimes Watch (LCW), *Statement: LCW condemns civilian casualties and calls for an end to clashes in Tripoli*, 15/05/2025, <https://lcw.ngo/en/blog/statement-lcw-condemns-civilian-casualties-and-calls-for-an-end-to-clashes-in-tripoli> [geraadpleegd op 23/05/2025]

Libya Herald (Zaptia S.), *Gunfire at demonstrations calling for Aldabaiba's downfall, nervous ceasefire holding as calm returns to Tripoli*, 15/05/2025, <https://libyaherald.com/2025/05/gunfire-at-demonstrations-calling-for-aldabaibas-downfall-nervous-ceasefire-holding-as-calm-returns-to-tripoli> [geraadpleegd op 28/05/2025]

Libya Security Monitor, *Ghinaywa's death pushes remaining SSA out of the capital*, 12/05/2025, <https://libyasecuritymonitor.com/ghinaywas-death-pushes-remaining-ssa-out-of-capital> [geraadpleegd op 23/05/2025]

Libya Security Monitor, *Security situation deteriorates in Tripoli*, 13/05/2025, <https://libyasecuritymonitor.com/security-situation-deteriorates-in-tripoli> [geraadpleegd op 23/05/2025]

Libya Security Monitor, *Mass grave discovered in Abu Salim as Tripoli death toll reportedly reach 170*, 17/05/2025, <https://libyasecuritymonitor.com/mass-grave-discovered-in-abu-salim-as-tripoli-death-toll-reportedly-reach-170> [geraadpleegd op 23/05/2025]

Libya Tribune (Farhat J.), *An introduction to Tripoli's armed factions (1)*, 27/03/2024, <https://en.minbarlibya.org/2024/03/27/an-introduction-to-tripolis-armed-factions-1> [geraadpleegd op 15/05/2025]

Libya Tribune (Farhat J.), *An introduction to Tripoli's armed factions (2)*, 29/03/2024, <https://en.minbarlibya.org/2024/03/29/an-introduction-to-tripolis-armed-factions-2> [geraadpleegd op 23/05/2025]

Libya Tribune (Farhat J.), *Armed groups in Benghazi: unraveling the complex tapestry (1)*, 06/06/2024, <https://en.minbarlibya.org/2024/06/06/armed-groups-in-benghazi-unraveling-the-complex-tapestry-1> [geraadpleegd op 26/05/2025]

Libya Tribune (Farhat J.), *Armed groups in Benghazi: unraveling the complex tapestry (2)*, 09/06/2024, <https://en.minbarlibya.org/2024/06/09/armed-groups-in-benghazi-unraveling-the-complex-tapestry-2> [geraadpleegd op 26/05/2025]

MENA Research Center, *Second phase of elections in Libya*, 19/03/2025, <https://www.mena-researchcenter.org/second-phase-of-elections-in-libya> [geraadpleegd op 12/05/2025]

Middle East Council of Global Affairs (ME Council) (Bin Musa A.), *Border crossing struggle reflects chronic instability in western Libya*, 22/08/2024, https://mecouncil.org/blog_posts/border-crossing-struggle-reflects-chronic-instability-in-western-libya [geraadpleegd op 16/05/2025]

- Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, *Algemeen Ambtsbericht Libië*, 09/2021, <https://www.ecoi.net/en/file/local/2063703/AAB-Libie-september-2021.pdf> [geraadpleegd op 07/05/2025]
- New Left Review (Lacher W.), *Libya's new order*, 26/01/2023, <https://newleftreview.org/sidecar/posts/libyas-new-order?pc=1493> [geraadpleegd op: 07/05/2025]
- New Lines Magazines (Lacher W.), *Libya's struggles empower a clan*, 16/08/2024, <https://newlinesmag.com/spotlight/libyas-struggles-empower-clan> [geraadpleegd op 13/05/2025]
- Reuters, *Libyan armed convoy turns back from Tripoli after clashes feared*, 10/03/2022, <https://www.reuters.com/world/africa/armed-convoy-moves-near-tripoli-amid-political-crisis-2022-03-10/> [geraadpleegd op 07/05/2025]
- Reuters (McDowall, A.), *Tripoli factions on edge as Libya stalemate festers*, 22/06/2022, <https://www.reuters.com/world/africa/tripoli-factions-edge-libya-stalemate-festers-2022-06-22/> [geraadpleegd op 07/05/2022]
- Reuters, *Libya's central bank reunifies after almost a decade*, 20/08/2023, <https://www.reuters.com/world/africa/libyas-central-bank-reunifies-after-almost-decade-2023-08-20> [geraadpleegd op 08/05/2025]
- Reuters, *Armed clashes erupt in Libya's Tripoli after reported killing of armed group leader*, 13/05/2025, <https://www.reuters.com/world/africa/armed-clashes-erupt-libyas-tripoli-after-reported-killing-armed-group-leader-2025-05-12> [geraadpleegd op 23/05/2025]
- Reuters, *Libya fighting eases after announcement of truce*, 14/05/2025, <https://www.reuters.com/world/africa/most-intense-fighting-years-rocks-libyan-capital-2025-05-14> [geraadpleegd op 15/05/2025]
- Reuters (Elumami A.), *Libya's PM says 'eliminating militias' is ongoing project as ceasefire holds*, 18/05/2025, <https://www.reuters.com/world/africa/libyas-pm-says-eliminating-militias-is-ongoing-project-ceasefire-holds-2025-05-17> [geraadpleegd op 19/05/2025]
- Small Arms Survey (SAS) (Lacher W), *Who is fighting whom in Tripoli*, 08/2019, <https://www.smallarmssurvey.org/sites/default/files/resources/SAS-SANA-BP-Tripoli-2019.pdf> [geraadpleegd op 07/05/2025]
- Small Arms Survey (SAS) (Lacher W.), *A political economy of Zawiya*, 03/2024, <https://www.smallarmssurvey.org/sites/default/files/resources/SAS-SANA-Report-2024-Zawiya-EN.pdf> [geraadpleegd op: 21/05/2025]
- Small Arms Survey (SAS) (Hakan A.), *A political economy of Tripoli's Abu Salim*, 04/2024, <https://www.smallarmssurvey.org/resource/political-economy-tripolis-abu-salim-rise-stability-support-apparatus-hegemon> [geraadpleegd op 20/05/2025]
- Stiftung Wissenschaft und Politik (SWP) (Lacher W.), *A most irregular army*, 11/2020, <https://www.swp-berlin.org/en/publication/a-most-irregular-army> [geraadpleegd op 13/05/2025]
- Stiftung Wissenschaft und Politik (SWP) (Lacher W.), *Libya's militias have become the state*, 07/2023, <https://www.swp-berlin.org/10.18449/2023C44> [geraadpleegd op 15/05/2025]
- The Jamestown Foundation (Lees Weis J.), *Burkan al-Ghadab militant's display of force highlights Turkey's deepening influence in Libya*, in *Terrorism Monitor*, Volume 9, Issue 11, 04/06/2021, <https://jamestown.org/program/burkan-al-ghadab-militants-display-of-force-highlights-deepening-turkish-influence-in-libya> [geraadpleegd op 21/05/2025]
- The New Arab, *Key players of the Libya crisis*, 11/11/2018, <https://www.newarab.com/opinion/key-players-libya-crisis> [geraadpleegd op 07/05/2025]
- The New Arab via Libya Tribune, *Fresh clashes erupt in Libya between rival militias days after ceasefire*, 14/05/2025, <https://en.minbarlibya.org/2025/05/14/fresh-clashes-erupt-in-libya-between-rival-militias-days-after-ceasefire> [geraadpleegd op 23/05/2025]
- The New Yorker (Anderson J.L.), *Letter from Libya: the unravelling*, 16/02/2015, <https://www.newyorker.com/magazine/2015/02/23/unravelling> [geraadpleegd op 28/04/2025]

- UK Home Office, *Country policy and information note. Libya: security situation*, 04/2025, www.gov.uk/government/publications/libya-country-policy-and-information-notes/country-policy-and-information-note-security-situation-libya-april-2025-accessible [geraadpleegd op 07/05/2025]
- United Nations (UN) News, *UN welcomes 'historic' signing of Libyan Political Agreement*, 17/12/2015, <https://news.un.org/en/story/2015/12/518412-un-welcomes-historic-signing-libyan-political-agreement> [geraadpleegd op 05/05/2025]
- United Nations Security Council (UNSC), *Support for Libya Must Help Break Political Stalemate, Serve to Unite, Not Divide Parties, Senior Official Tells Security Council*, 30/08/2022, <https://press.un.org/en/2022/sc15011.doc.htm> [geraadpleegd op 07/05/2022]
- United Nations Support Mission for Libya (UNSMIL), *Special Representative of the Secretary General Hanna S. Tetteh remarks to the Security Council on the situation in Libya*, 17/04/2025, https://unsmil.unmissions.org/sites/default/files/20250417_remarks_srs_g_sc_briefing_as_delivered.pdf [geraadpleegd op 12/05/2025]
- United Nations Support Mission for Libya (UNSMIL), *United Nations Support Mission in Libya - Report of the Secretary-General (S/2023/967)*, 07/12/2023, https://unsmil.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_.pdf [geraadpleegd op 12/05/2025]
- United Nations Support Mission for Libya (UNSMIL), *United Nations Support Mission in Libya - Report of the Secretary-General (S/2024/301)*, 09/04/2024, <https://unsmil.unmissions.org/sites/default/files/n2408061.pdf> [geraadpleegd op 12/05/2025]
- United Nations Support Mission for Libya (UNSMIL), *United Nations Support Mission in Libya - Report of the Secretary-General (S/2024/589)*, 08/08/2024, https://unsmil.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_s_2024_598.pdf [geraadpleegd op 12/05/2025]
- United Nations Support Mission for Libya (UNSMIL), *United Nations Support Mission in Libya - Report of the Secretary-General (S/2024/895)*, 10/12/2024, <https://unsmil.unmissions.org/reports-secretary-general> [geraadpleegd op 07/05/2025]
- United Nations Support Mission for Libya (UNSMIL), *United Nations Support Mission in Libya - Report of the Secretary-General (S/2025/223)*, 11/04/2025, <https://unsmil.unmissions.org/sites/default/files/n2507883.pdf> [geraadpleegd op 12/05/2025]
- United Nations Support Mission in Libya (UNSMIL), *Agreement for a Complete and Permanent Ceasefire in Libya (Unofficial translation)*, 23/10/2020, https://unsmil.unmissions.org/sites/default/files/ceasefire_agreement_between_libyan_parties_english.pdf [geraadpleegd op 05/05/2025]
- United Nations Support Mission in Libya (UNSMIL), *Map of Libya*, 11/2015, <https://unsmil.unmissions.org/map-libya> [geraadpleegd op 02/06/2025]
- United Nations Support Mission in Libya (UNSMIL), *Security Council Briefing on the Situation in Libya, Remarks by Rosemary DiCarlo, Under-Secretary General for Political and Peacebuilding Affairs*, 30/08/2022, <https://unsmil.unmissions.org/dicarlo-i-urqeeveryone-support-secretary-general%E2%80%99s-efforts-help-libyans-forge-path-peace> [geraadpleegd op 07/05/2022]
- United States Congressional Research Service (USCRS), *Libya and U.S. policy*, 22/05/2025, <https://www.congress.gov/crs-product/IF11556> [geraadpleegd op 23/05/2025]
- US Department of State (USDOS), *2023 Country reports on human rights practices Libya*, 29/02/2024 <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/libya> [geraadpleegd op 02/06/2025]
- War on the rocks (Pargeter A.), *Haftar, tribal power, and the battle for Libya*, 15/05/2020, <https://warontherocks.com/2020/05/haftar-tribal-power-and-the-battle-for-libya/> [geraadpleegd op 29/04/2025]
- World Organisation against torture (OMCT), *Unravelling the power of militia rule and the quest for justice in Libya five years after the siege of Tripoli*, 24/05/2024, <https://www.omct.org/site-resources/legacy/Unravelling-the-Power-of-Militia-Rule-and-the-Quest-for-Justice-in-Libya.pdf> [geraadpleegd op 29/04/2025]